

SZAKDOLGOZAT

Péter Natália

2024

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Neveléstudományi Intézet
Óvodapedagógus Szak**

**A MESE HATÁSA AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEKRE:
A MESESZEREPLŐK JELENTŐSÉGE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL
*DÁNIEL ANDRÁS KUFLIVERZUMÁRA***

Belső konzulens: Dr. Domokos Áron
adjunktus
Neveléstudományi
Intézet/Anyanyelvi és
Gyermek kultúra Tanszék

Készítette: Péter Natália

**Kaposvár
2024**

<i>Tartalomjegyzék.....</i>	<i>1</i>
1. BEVEZETÉS.....	3
2. MESE HATÁSA AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEKRE	5
2.1 Mesebirodalom varázsa	5
2.1.1. Belső kép	5
2.1.2. Mesei kettőstudat.....	5
2.1.3. Érzelmi intelligencia	6
2.1.4. Olvasóvá nevelés	6
2.2. Az animáció- és rajzfilmek megjelenése.....	7
2.2.1. Digitális bennszülöttek	8
2.2.2. Tapasztalatom a legkedveltebb animációs mesék terén.....	9
2.2.3. Miért szeretnek mesét nézni a gyermekek?	10
2.2.4. Képernyőn látottak értelmezése	10
2.3. Gyermekek és a képernyő	10
2.3.1. A kijelző fogságában	11
2.3.2. Agresszió	11
2.4. Az egyensúly megtalálása.....	12
2.4.1. Szabályok kialakítása	12
2.4.2. Időkorlát.....	13
2.4.3. Együtt vagy egyedül?	13
2.4.4. Mintaadás.....	13
3. MESEHŐSÖK ATTRIBÚTUMAI.....	14
3.1. Metamorfózis: Mit tanulhatunk a mesehősöktől?	14
3.1.1. Komfortzóna elhagyása.....	14
3.1.2. Rugalmas alkalmazkodóképesség	15
3.1.3. Lassú haladás	15
3.1.4. Kitartó küzdelem	16
3.2. Mesehősök a képernyőn	16
3.3. Nemi szerepek a gyermektartalmakban.....	17
3.3.1. Női szerepek a mesében.....	17
3.3.2. Férfi szerepek a mesében	18
4. DÁNIEL ANDRÁS KUFLIVERZUMA.....	19
4.1. Az elhagyatott rét lakói	19
4.2. Háttér-és mellékszereplők	20
4.2.1. Metanarratív kiszólások jelentősége	20
4.3. Egyszerű, de nagyszerű	20
4.4. Szójáték és humor.....	21
4.5. Kiválasztott mese: A láthatatlan rét epizód.....	21

5. KUTATÁS	22
5.1. Vizsgálati anyag és módszere	22
5.2. <i>Interjú Dániel Andrással a kufliverzum megalkotójával</i>	23
5.3. <i>Interjú az óvodapedagógusokkal</i>	26
5.4. <i>Interjú a Mesztegnyői Óvoda 5-6 éves korosztályával</i>	29
6. ÖSSZEGRÉS	44
7. FELHASZNÁLT IRODALOM	46
8. MELLÉKLETEK	49
8.1. <i>Ábrák jegyzéke</i>	49
8.2. <i>Táblázatok jegyzéke</i>	50
8.3. <i>Interjú Dániel Andrással a Kufli mese megalkotójával</i>	51
8.4. <i>Interjú az óvodapedagógusokkal</i>	54
8.5. <i>Interjú kérdései a Mesztegnyői Óvoda gyermekeivel</i>	69
8.6. <i>A szakdolgozat tartalmi kivonat</i>	70
8.7. <i>Nyilatkozatok</i>	72

1. BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témája a mese és annak hatása, valamint a meseszereplők attribútuma, ezen belül Dániel András kuflimeséjében lévő karakterek jelentősége. A mai modern kor gyermekei számára háttérbe szorultak a mesekönyvek és a mesélés. Ennek helyét átvette a digitális eszközök által közvetített animációs- és rajzfilmek, melyek erősen befolyásolják a személyiségüket. Ezek az „okoskütyük” életünk részévé váltak, így meg kell tanulnunk okosan használni őket. A szülőknek leginkább, de a pedagógusoknak is meghatározó szerepe van a témát illetően. Mivel a tiltás nem megoldás, ezért olyan szabályrendszert kell kialakítani a gyermek számára, mely a szülő és a gyermek részére is kedvező.

Az animációs- és rajzfilmek szereplői mintát adnak a gyermek számára, ezért olyan meséket kell választanunk, ami minőségi és megfelelő a gyermek életkorának. A mesehősök viselkedése, megjelenése, megnyilvánulása hatással vannak a gyermekekre. Úgy, ahogy a szüleit és közvetlen környezetét másolja a gyermek, ugyanúgy a mesében lévő karaktereket is.

Szakedolgozatomban írok magáról a meséről, hogy miért fontos egyáltalán a mese, hiszen nekünk óvodapedagógusoknak felelősségünk van többek között abban, hogy a mellettünk felcseperedő gyerekeket olvasóvá neveljük. Emellett a mese által különböző területeken fejleszthetjük a gyermeket, ami elengedhetetlen eszköz a mindennapokban. Nem szabad elfelejtenünk a hallott mese fontosságát és különleges varázsát. Meg kell találni az egyensúlyt a hallott és látott mese világa között, ezért is szeretnék részletesebben írni a képernyőn villódzó mesékről. A gyermekeket rabul ejti ez a „mágikus ablak”, ezért is fontos odafigyelnünk rájuk. Ennek függvényében az egészséges médiahasználat lehetséges kritériumaival bővítenem a dolgozatom.

A mesehősök fontosságára is szeretnék kitérni, hiszen ez az egyik fő témája a dolgozatomnak, ehhez Kádár Annamária Mesepszichológia könyveit vettem alapul. Kíváncsi vagyok, hogy a mesebeli karakterek általában milyen hatást gyakorolnak az óvodáskorú gyermekekre. Óvodapedagógusi munkám során tapasztaltam, hogy a különféle képernyőn látott meseszereplők nagy hatással vannak a gyerekekre. A meseszereplők megjelennek ruházatukon, plüss és különböző játékok formájában is.

Kutatást végeztem az óvodapedagógusokkal és a Mesztegnyői Óvoda 5 és 6 éves korcsoportjával. Az óvodapedagógusokkal interjút készítettem, melyben kitérek a látott mese hatásáról, valamint „A láthatatlan rét” kufli epizóddal kapcsolatos kérdésekre, ami a mese cselekményét, szereplőit érinti. Kíváncsi voltam arra, hogy az óvodapedagógusoknak mi a

véleménye erről a meséről. A kutatásom másik felét a gyermekekkel készítettem egy „mini interjú” formájában, valamint szintén a pedagógusokhoz hasonlóan „A láthatatlan rét” epizód levetítésével kérdéseket tettem fel a gyermekeknek. A mesével kapcsolatos kérdések mellett kíváncsi voltam a mesenézési szokásaikra is.

A kufli univerzum megalkotójával Dániel Andrással is készítettem interjút, melyet online videóchat formájában tudtunk kivitelezni. Úgy gondolom, hogy az íróval való interjú mélyebb betekintést enged a kuflik világába és a szereplőik megismerésében.

A szakdolgozatomban a következő kutatási kérdésekre keresem a választ:

1. Rendelkeznek-e saját digitális eszközzel a gyermekek? Melyek ezek?
2. Az óvodáskorú gyermekek nagyrésze felügyelet nélkül nézi a meséket?
3. Melyik kufli meseszereplő a legkedveltebb a gyermekek számára?
4. Az óvodapedagógusoknak mi a véleménye a látott meséről, valamint a kufli mesékről és azok szereplőiről?
5. A kufli mesék mitől mások a többi mesétől?

2. MESE HATÁSA AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEKRE

2.1 Mesebirodalom varázsa

A mesélést- ugyanúgy, mint a zenei nevelés- Kodály Zoltán véleménye alapján a gyermek születés előtti kilenc hónappal el kellene kezdeni (Kádár, 2012). A mese jelenléte az óvodáskorú gyermekek mindennapjaiban elengedhetetlenül fontos, mind otthon, mind az óvodában. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja a második legfontosabb területnek tekinti az óvodapedagógusok nevelő munkája során a mindennapos verselést, mesélést. A mesék csodálatos világa egy olyan utazásra hívja a gyermekeket, ahol szállhat a képzelet.

A mesék észrevétlenül tanítanak, az információkat akadály nélkül juttatják el a megfelelő helyekre. A mese, olyan preventív eszköz, amely rengeteg kapcsolódási zavart képes megelőzni. Didaktikus eszközök és szándékok nélkül segíti és fejleszti az olvasási készséget és a szövegértési képességet, az önálló tanulási képességet, érzelmi intelligenciát, a képzeletet és fantáziát, a belső és külső világokban való eligazodást és az erkölcsi értékrend megszilárdítását, valamint a női és férfi szerepek tisztázását és az élet és halál kérdéseivel való bátor szembenézést (Boldizsár Ildikó, 2010). Ezért lenne fontos előtérbe helyezni az olvasott mesét a látott mesével szemben.

2.1.1. Belső kép

A belső képkészítés folyamata a látott, hallott és érzékelt dolgokat rögzíti, amiket vagy pozitív vagy negatív érzelmekkel látja el. Minden olyan cselekvés, amely a fantáziatevékenységet indít be, belsőképkalkotással jár együtt, így a játék, a mese, a merengés, valamint az álmodás és később az olvasás is. A belső képkészítés folyamatát elaborációnak nevezzük, tehát a tudat alatt lévő információkat és érzelmi feszültségeket dolgozza fel. Mesehallgatás során a gyermek egy belső fantáziavilágot jelenít meg maga előtt, vagyis a mese történetét eleveníti meg elméjében. A fantáziakép megalkotása a saját vágyain alapul, így dolgozza fel azokat a mesén keresztül. Ez a folyamat segíti a nap során átélt feszültségek, negatív érzések, félelmek feldolgozásában. Ehhez a gyermeknek szüksége van egy olyan meseolvasóra, aki megteremti számára az érzelmi biztonságot, hogy belső képet készítsen ellazult tudatállapotban (Kádár, 2012).

2.1.2. Mesei kettőstudat

A kettőstudat négy és ötéves korban alakul ki, ami azt jelenti, hogy a gyermek széttudja választani a képzeletet és a valóságot. Ez történik játék és mesehallgatás közben is. Úgy érzi,

hogy „minden minden lehet”, térben és időben végtelen lehetőségek tárulnak elé. Ez segíti abban, hogy a mesében levő szereplőkkel azonosulni tudjon, bár nem téveszti össze magát velük. Tudatában van annak, hogy nem fog varázsszóra tündérré, békává egyéb más mesebelilénnyé változni, mégis mélyen átéli a mesében történeteket. Hasonló dolog történik a felnőttekkel akkor, ha megnéznék egy színházi előadást. Beleélik magukat a történetben, de tudatában vannak a valóságnak (Kádár, 2012).

2.1.3. Érzelmi intelligencia

Az érzelmi intelligencia vagyis az EQ megalapozása a gyermekek életében rendkívül fontos. Robert Fisher (2008) pszichológus kutatásai alapján azok az emberek, akik magas érzelmi intelligenciával rendelkeznek képesek megfelelő döntéseket hozni, érzelmeiket kontrollálni, szorongásukat és konfliktushelyzetet megfelelően kezelni, másokkal együtt érezni, elfogadni önmagukat és másokat, valamint felelősséget vállalni tetteikért.

Az egyik remek módja a gyermekek EQ fejlesztésének, ha meséket olvasunk nekik. Mivel az óvodáskorú gyermekek nehezen küzdenek meg azzal, hogy a felnőtt irányítja, korlátozza életüket és döntésüket, emiatt sokszor ambivalens érzései támadnak szüleik iránt. Ennek feldolgozásában segít a mese, pontosabban a meseszereplők, akikre rávetíti saját frusztrációit, feszültségét. A mesehős küzdelmei, elszántsága, kitartása mind-mind üzenet a gyermek számára. A mesehős próbatételei valójában az életünkben lévő akadályok, megoldandó feladatok szimbolikus változata (Kádár, 2012).

2.1.4. Olvasóvá nevelés

Az olvasóvá neveléshez elsősorban a meséken keresztül vezet az út. Felmerül a kérdés, hogy hány éves kortól és milyen formában tegye ezt a szülő vagy pedagógus? Gombos Péter (2016) egy interjúban azt mondta: *A gyermek születése előtti kilencedik hónapban, de még jobb, ha már az anya születésénél elkezdődik. A szülői háttér jelentős befolyásoló tényező. A mindennapos mesélés nélkülözhetetlen a gyermeki lélek számára.*

Tévedés azt hinni, hogy az óvodában vagy az iskolában kell elkezdeni az olvasóvá nevelést. Ez egy folyamat. A szülő a felelős, hogy példát mutasson gyermekének. Elsősorban azzal tud segíteni, ha rendszeresen mesél neki (Boldizsár, 2010). Vizsgálatok kimutatták, hogy azok a gyermekek, akik mindennap hallgatnak mesét egy-másfél évvel előzheti meg anyanyelvi fejlődésében azokat a társait, akik nem vagy nem rendszeresen hallgatnak mesét. Hegedűs Géza

szerint: ha a gyermek legalább tíz éves koráig nem néz tévét, hanem hallgatja a mesét, abból regényolvasó válik (Vekerdy, 2011).

A mesékkel nem csak a fantázia fejleszthető, hanem a szókincs is, melynek hatalmas szerepe van a szövegértésben. A gyermek a mesét hallgatva, öntudatlanul sajátítja el azt, hogy miként válik egésszé egy szöveg, hogyan épülnek fel egymás után a mondatok (Boldizsár, 2010). Úgy gondolom nagyon fontos megemlítenem azt, hogy a gyermek életkorát figyelembe kell venni a mese kiválasztásánál, valamint előtérbe helyezni az érdeklődési körét, hiszen mi is szívesebben olvasunk olyan könyvet, ami foglalkoztat minket.

2.2. Az animáció- és rajzfilmek megjelenése

Az animáció szó az animare ('lélek') és az animare ('lelket adni') latin szavakból ered. Tulajdonképpen azt jelenti, hogy életre kelteni valamit. Az animációs filmeknél/meséknél is ez történik, a történet életre kel. Az animáció formái sokfélék lehetnek, mint a stop-motion animáció, melyek közé a bábanimáció, gyurmaanimáció, tárgyanimáció és pixilláció tartozik. A grafikus animáció formái közé sorolhatóak a rajzanimációk, festményanimációk, a filmszalag kézi manipulációja által létrehozott animáció és a számítógépes animáció (Varga, 2016).

A rajzfilmeket négy nagy nagyobb korszakra bontják. Az első a *Disney-rajzfilmek korszaka*, ezekben a mesékben élesen elhatárolódnak a jó és a rossz szereplők, melyet segítenek a zenei aláfestés eszközei az érzékeltetés érdekében. A jó, vagyis a hős mindig szép, kedves és útját jóakarátú, tréfás segítők kísérik. A rossz karaktert megtestesítő szereplő gonosz és félelmetes, aki minden mese végén elnyeri méltó büntetését. A második nagy korszak a *társadalmi körülmények változására* reagál. Ebben a korszakban a család és az otthon kap fontos szerepet, háttérbe szorul a harc. Ez a korszak azt sugallja, hogy mindenki ott van jó helyen, ahol van a világban. A harmadik korszak a „*Nyalókaország*”, ami leginkább az amerikai, japán és spanyol rajzfilmekben található. Ezekben a mesékben a hősök lehetnek gyerekek vagy állatok, akikkel könnyű azonosulni. Ilyenek például: Az én kicsi Pónim, Gumimacik és a Hupikék Törpikék). A mesehősök felnőttességekkel rendelkeznek és már maguk is letudják győzni az akadályokat. A negyedik és egyben utolsó korszak a „*csendes-óceáni filmiskola*”, melyek leginkább a japán és amerikai rajzfilmtípusokhoz tartoznak. Ezekben a mesékben tömegtelen agresszió és brutalitás látható. A meseszereplők mutánsok, félemberek, akik elpusztíthatatlanok. Különböző harci eszközökkel, erényekkel rendelkeznek. A

történet lényege a pusztítás és az erőszak. Ezekben a mesékben a képi világ brutalitása az elsődleges szempont, nem a mese története. (Kapitány- Kapitány, 2006)

Magyarországon a 90-es évek előtt rengeteg animáció- és rajzfilm jelent meg a gyermekek számára, mely mai is kellemes emlékeket ébreszt a felnőttekben. Ilyenek például: Macskafogó, Vízipók csodapók, A kockásfülű nyúl, Süsü a sárkány, Kérem a következőt (Dr. Bubó), Mézga család és még sorolhatnám. A már retro meséknek mondható történetek helyét átvették a digitális technológia által generált modern mesék.

2.2.1. Digitális bennszülöttek

A mai modern társadalom számára az okoseszközök használata létfontosságú szerepet tölt be a mindennapokban. Ébredéskor ez az első, amit a kezünkbe veszünk és a nap jelentős részében használjuk egészen az alvás kezdetéig. Életünket átszövi a digitális hatalom és a mi feladatunk ezt helyesen használni, javunkra formálni.

Óvodapedagógiai hivatásom során tapasztaltam, hogy a reggel megérkező gyerekek nem a szüleik kezét fogva lépnek be az óvodába, hanem egy okoskütyüt szorongatva merednek a képernyőn villódzó mesére. A látvány kissé frusztráló. A szülők arcán hol kétségbeesést és tanácstalanságot látok, hol beletörődést abba, hogy ez a mai modern világunk, nincs mit tenni. A 2010. év után született gyermekeket alfa generációnak nevezzük. Ők azok a gyerekek, akiket „digitális bennszülötteknek” titulál az irodalom. Az elnevezés abból fakad, hogy ezek a gyermekek egy olyan világba születtek bele, ahol az „okoskütyük” együtt élnek az emberekkel, a társadalom részévé válva (Steigvald, 2023).

Az óvodás éveimet 2005-ben kezdtem és ebben az időszakban a meséket a televízióban tekinthettük meg, ekkor már külön csatorna volt üzemeltetve a gyermekek számára (Minimax Animax). Lehetőségünk volt CD formájában is megvásárolni a különböző témájú meséket. A mai gyermekek számára több lehetőség nyílik a médiafogyasztást illetően. Több alternatíva közül választhatnak, mint például a laptop, tablet, okostévé, okostelefon. Nemcsak az eszközöket választhatják ki, hanem a tartalmakat is. Ennek több veszélye is van, hiszen egy félre sikerült kattintás során, olyan oldalakra vándorolhat, ami nem a korosztálynak szánt tartalom.

Az óvodáskorú gyermekek a digitális eszközöket többnyire animációs mesék megtekintésére használják. Úgy gondolom nem az a legfőbb probléma, hogy a gyermekek mesét néznek különböző eszközökön, hanem az, hogy mennyi időt töltenek és milyen tartalmat néznek ezeken. Azonban hiba lenne azt kijelenteni, hogy a gyermekek fejlődésében betöltött

szerepével kapcsolatban, csak káros, kedvezőtlen hatásait hangsúlyoznánk. Rengeteg pozitívumát meg kell tanulni és okosan használni. A jelen és jövő társadalmában a hatékonyműködés és együttműködés elképzelhetetlen a használatuk nélkül (Kósa, 2017). A digitális világ részünké vált, szerencsére a lehetőség a mi kezünkben van. A kérdés az, engedem, hogy irányítson?

2.2.2. Tapasztalatom a legkedveltebb animációs mesék terén

Óvodapedagógiai munkám során naponta szembesülök azzal, hogy a gyermekek mely meséket nézik szívesen. A hivatásom során fontosnak tartom, hogy informálódjak a gyermekekről minden téren, így a mesénézési tartalmaik iránt is érdeklődöm. Sokaknál megjelennek az általuk kedvenc mesefigurák az öltözékükben, játékaikban, akár beszélgetés formájában.

A legnépszerűbb mese a Mancs Őrjárat, mely egy kutyákból álló csapatról szól, akik megmentik a bajbajutottakat. A mentőakciókat különböző elektromos készülékek segítségével oldják meg. Ezek az eszközök, olyan „okoskütyük”, melyek teljesen leképezik a mai modern világunk digitális környezetét. Olyan mesevilágba csöppenünk bele, mely egy bizonyos szinten tükrözi a valóságunkat, hiszen ezek az eszközök megtalálhatók reális világunkban.

A lányok körében a Barbi mese helyét átvette a Jégvarázs. A kislányok nagy része minden farsangkor Elzának öltözik be a Mesztegnyői Óvodában. Ehhez nagyban hozzájárul a marketing, ami elárasztja a boltok polcait különféle jelmezekkel, játékokkal, ruházattal. Úgy veszem észre, hogy sokszor nem is a mese szeretetért kedvelik ezeket a meseszereplőket, hanem azért, mert rendelkeznek színes, díszes, a szem számára kellemes látványú marketingfogásokkal.

A fiúknál megfigyeltem, hogy leginkább az akciófilmeket kedvelik, ezen belül a Pókembert, Hulk-ot, Venomot. Ezek a meséknek mondott agresszív jelenetekkel teli történetek jelentős hatással bírnak a gyermekek viselkedésére, játékára. Valójában ezek a mesék nem a korosztályuknak megfelelő tartalommal bírnak. Az óvodában töltött idő alatt a szabad játékidő során ezeket az agresszív mesebeli karaktereket utánozzák le szerepjáték formájában.

A gyermekek magatartását erősen befolyásolja az animációs mesék. Magától értetődik, hogy a gyermekek a képernyőn látott szituációkat, a szereplők jellemvonásait elsajátítják, melynek vannak negatív és pozitív következményei (Uzma, 2021).

2.2.3. Miért szeretnek mesét nézni a gyermekek?

A gyermekeknek szánt műsorok sikerességének három befolyásoló tényezője van. A legelső a humor. A meseszereplők vicces jelenetei mosolyt csalnak a gyermekek arcára. Felismerik a szereplők nevetséges tehetetlenségét, esetlenségét és kiszolgáltatottságát, melyben magukra ismernek. Ezáltal feszültségmentesítik a velük megtörtént múltbéli tapasztalatokat.

A ráismerés a második tényező. A gyermekek számára akkor lesz hívogató a mese, ha a ráismer olyan szituációkra, emberi kapcsolódásokra, normákra, mely saját életében is játszódik. A mese szereplői lehetnek állatok, emberek, bábfigurák, a környezete lehet szürreális vagy valóság-hű, a lényeg, hogy felismerje a karakterek és a jellemek közötti viszonyt. Beazonosítja a szülő-gyermek viszonyt, az anya, apa, férfi, női szerepeket.

A harmadik szempont a történetek mozgalmassága. Ahhoz, hogy a gyermekek érdeklődését fenntartsa a képernyőn történő mese, gyorsan változó, színes képanyagra van szükség (Ranschburg, 2012).

2.2.4. Képernyőn látottak értelmezése

A képernyőn látott ábrázolás szimbólumainak megfejtését ugyanúgy meg kell tanulnunk, mint a betűk dekódolását, azaz az olvasását. A nézőnek értelmeznie kell a képi és hangzásbeli elemeket, dekódolnia kell a snitt, a vágás, a montázs, a zoom valóságtartalmát. Ilyenek például, ha a főhős felidézi a múltat, álmodik akkor a képsorok homályossá válnak vagy ha két szereplő beszélget és felváltva látjuk őket a képernyőn, nem gondoljuk azt, hogy eltűntek. Ezt nevezik „TV-literacy”-nek, vagyis tévéolvasásának. Vizsgálatok kimutatták, hogy a képernyőn látottak kódrendszerének értelmezése oktatás nélkül is elsajátítható. Ennek függvénye a az értelmi fejlettség, valamint a tapasztalat. Kutatások kimutatták, hogy a gyermekek 7-8 éves korukig nem tudják megfelelően lefordítani, értelmezni a képernyőn látott jeleneteket, vágásokat. Vajon, hogy láthatják a gyermekek a képernyőn áradó, intenzív képsorokat? Valóságként élik meg ezeket? Az óvodáskorúak esetében a gyerekek egyfajta „mágikus ablak” -ként tekintenek a TV-re (Kósa, 2017).

2.3. Gyermek és a képernyő

Az, hogy milyen hatással vannak a gyermekekre a nekik szánt tartalmak, azok a műsorok minőségétől, a készülék előtt eltöltött időtől és annak körülményeitől függ (Ranschburg, 2012). A legnagyobb probléma, hogy a gyerekek egyedül, válogatás nélkül nézhetnek meg bármilyen

tartalmat. Innen ered az „elektromos bébiszitter” elnevezés, ami a szülők kényelmének következménye. Az ezzel járó veszély fokozása ráadásul az, hogy a gyermekek másképp értelmezik a látottakat, mint a felnőttek (Kósa, 2017).

Ranschburg Jenő (2012) szerint a televíziózás nem aktív, hanem passzív tevékenység. A képek intenzív sokasága és gyorsasága arra készíti az embert, hogy minden mentális erejét összeszedve koncentrálni tudjon az eseményekre. A látottakra való reakció teljességgel lehetetlen. Kisajátítja belső terünket és lecsökkenti, akár meg is szüntetheti a gondolkodásra való készletünket. A folyton változó képek rabul ejtik az agyat, mondhatni hipnotikus állapotba kerülünk tőle.

2.3.1. A kijelző fogságában

A képernyőfüggőség kialakulása hasonló bármilyen más függőséggel, ugyanis az agy egy dopamin nevű hormont termel, ami az agy jutalomközpontjában fejt ki hatását. Bár ez az érzet boldogsággal tölti el a gyermekeket és felnőtteket egyaránt, viszont ennek hátrányával is számolniuk kell. A felnőttekkel szemben a gyermekek nem tudják kontrollálni a képernyőn előtt eltöltött időt, hiszen észrevétlenül magába szippantja őket a varázsa. Ez hatással van többek között a melatonin nevű hormon termelésére, ami az elalváshoz szükséges. A rengeteg az agy számára feldolgozatlan képi anyag negatív befolyással van a gyermekek érzelmeire. Egy fél órás rajzfilm már magatartászavart, agressziót és szorongást válthat ki. Ha a gyermek impulzív érzelmeket mutat, mint a heves hiszti, dühkitörés, akkor feltételezhetjük, hogy kialakult nála a függőség (Kölyök szervíz é.n.).

2.3.2. Agresszió

Az agresszió mindig is jelen volt az ember életében és a jövőnkben is nagy valószínűséggel megfog jelenni az agresszivitás. (Tóth, 2007) Bandura az agresszív modell utánzásával kapcsolatos kísérlete bebizonyítja a képernyőn látott cselekmények hatását. Óvodáskorú gyermekeknek vetítettek egy rövidfilmet. A filmben egy nő agresszív viselkedést tanúsítva egy nagy műanyag babát bántalmazott, ráült, kalapáccsal ütötte, boxolta. A film végét kétféle verzióban vetítették le. Az egyiknél a bántalmazó nő jutalmat kapott egy felnőttől, a másik változatban egy összesodort újságpapírral ütötte „Te csúnya verekedő” kiáltással kísérve. A vetítés végén a gyerekeket bekísérték egy szobába, amit megfigyeltek egy detektívtükron keresztül és ahol elhelyezték a filmben látható nagy műanyag babát is. A kísérlet eredménye az lett, hogy azok a gyerekek, akik az első változatot látták ütni, püfölni, bántalmazni kezdték a

babát. A másik filmváltozatot megtekintő gyermekek jóval kevesebb agresszivitást mutattak (Kósa, 2003).

A feldolgozatlan élmények, a meg nem értett szorongató cselekmények, azok sokszor megtorlatlan következményei bizonyítottan káros hatásúak. Növelhetik az agressziót, szorongásos vagy vegetatív tüneteket okozhatnak, sokszor ok nélkülinek látszó viselkedési zavarokhoz vezetnek és erős befolyást gyakorolnak a felnőttek világáról, annak működéséről alkotott képre (Kósa, 2017).

A mesefilmek alapja legtöbbször a jó és a rossz harca, ezzel az a probléma, hogy a jó is olyan eszközöket használ, melyeket a gonosz is. Ez azt az információt továbbítja a nézőnek, hogy ez a helyes, megengedett és elfogadott dolog. A tetteknek nincs következménye. A legmegfelelőbb példa erre a 'Tom és Jerry' gyermekműsor, melyben a képsorok folyamatos agressziót sugároznak a gyermek felé. Ezek a szereplők bármilyen katasztrófát képesek túlélni (Szalai, 2002).

2.4. Az egyensúly megtalálása

Azt gondolom, hogy a szülők feladata elsősorban az, hogy gyermekük megfelelő fejlődése érdekében egészséges médiafogyasztási szokásokat, szabályokat alakítsanak ki. Ahhoz, hogy ez sikeres legyen, úgy gondolom a gyermekkel közösen kell lefektetni a szabályokat. A szülő beszélje át gyermekével, melyek azok a mesék, amelyeket szívesen megnézne. Ezt követően a szülő mérlegeljen, hogy megfelel-e a mese a gyermek életkorának az. A minőségi mesefilmekre való törekvés elengedhetetlen, hiszen valamilyen értéket közvetít a gyermek felé. A képernyő előtt eltöltött időről se felejtkezzenek meg, mert egyrészt elveszi az értékes időt a játéktól, másrészt függőséghez vezethet (Kósa, 2017). Az alábbi fejezetekben bővebben írok ezekről.

2.4.1. Szabályok kialakítása

A gyermek fejlődésének két nagy ellensége van: az állandó tiltás, valamint a mindent megengedő, elhanyagoló, laza nevelési stílus. Az okoseszközök használatánál sem megoldás a tiltás, de az sem, hogy szabadon, korlátok nélkül a gyermek bármikor, bármeddig nézze a villódzó képernyőt. Fontos kialakítani a szülőnek egy olyan szabályrendszert, amivel megtalálhatja az „arany középutat”. Úgy gondolom a szabályok megalkotását a gyermekkel közösen kell megbeszélni, természetesen bizonyos feltételekkel. Biztosítani kell a gyermek számára olyan tevékenységeket, melyben elmerülhet, kibontakozhat gyermeki énje a megfelelő

fejlődése érdekében. Kialakíthatunk, olyan szabadidős tevékenységeket, ahol a gyermek kedve szerint mozoghat, mert a képernyő nézése közben ez nem valósul meg.

2.4.2. Időkorlát

Jonathan (2023) könyvében arról ír, hogy Mayo Clinic szerint a képernyő előtt töltött túl sok idő vagy gyenge minőségű tartalom elhízással, szabálytalan alvási ciklussal és rövidebb alvási idővel jár, valamint magatartási problémákkal, szociális készségek elvesztésével, erőszakossággal és kevesebb játékra fordítható idővel. Az Egészségügyi Világszervezet 2019-ben megjelent a képernyőhasználatra vonatkozó néhány ajánlások:

- Két éves kor alatt egyáltalán nem javasolt a gyermekek képernyő használata
- Két és öt éves kor között maximum egy óra javasolt, megfelelő tartalommal és szülői felügyelettel
- A potenciális alvás érdekében lefekvés előtt ne legyenek képernyő előtt a gyerekek

2.4.3. Együtt vagy egyedül?

A képernyőn látott szituációk, hangok, jelenségek még értelmezhetetlenek az óvodáskorú gyermekek számára, ezért feltétlen szükséges egy felnőtt jelenléte a látottak értelmezéséhez. Óvodásokkal végzett vizsgálatokban azt találták, hogy a mesefilmek tartalmának megértését, a megfelelő hatás elérését elősegíti az, ha a gyerekek a felnőtt irányításával összefoglalóan megfogalmazzák, megbeszélik a látottakat (Kósa, 2017).

2.4.4. Mintaadás

A gyermeknevelés leghatásosabb módszere a mintaadás, hiszen a gyermek a felnőttek mintáit másolja, építi a személyiségébe, amely a későbbiekben bontakozik ki. Dr. Ranschburg Jenőt idézve: „*Nem prédikációval nevelünk. A szülőnek úgy kell viselkednie, ahogyan a gyerektől is elvárja, és ugyanolyan értékek szerint kell élnie, amilyen értékeket a gyerekének át szeretne adni. Ha nem így történik, akkor bármi, amit mond, csak felesleges szócséplés.*” (Nytott Akadémia, 2019).

A gyermekek lemásolják a körülöttük lévő emberek gesztusait, viselkedését, megnyilvánulásait, tetteit. Ez játéktevékenységükben is megjelenik szerepjáték formájában. Ugyanez a helyzet az okoseszközhasználatával is. Ha a gyermek azt látja, hogy chatelsz mellette, miközben ő játszik, ha mobilozva tolod a babakocsit vagy okoseszközt tartasz a

kezedebe meseolvasás közben, fontos információkat adsz át neki az eszköz használatáról (Steigervald, 2023).

3. MESEHŐSÖK ATTRIBÚTUMAI

3.1. Metamorfózis: Mit tanulhatunk a mesehősöktől?

Minden mesének, történetnek van egy kiindulópontja, cselekményszála, konfliktusa, szereplője. A meseszereplők több szempontból is fontosak a gyermekek életében, hiszen általuk tudnak azonosulni különböző érzésekkel, gondolatokkal, helyzetekkel. A mesehős küzdelmeiben a gyermek önmagára ismerhet és a történet által felismeri félelmeit, vágyait, ami segít az életkrízisek feldolgozásában (Kádár, 2014). A mesehősök nem egyszerre jók és rosszak, hanem szélsőségesek. Ez alatt azt értem, hogy konkrét típusokat képviselnek. Fontos, hogy a gyermekek számára egyszerű és érthető módon legyen közvetítve a hős jelleme, hogy könnyen tudjon azonosulni vele (Szalai, 2002).

Elengedhetetlen, hogy a mai modern kor gyermekei megismerkedjenek olyan hősökkel, akik egyedül vágnak neki a nagyvilágnak, bár induláskor nem tudják, hogy mi vár rájuk, de bíznak abban, hogy a helyes utat követve megtalálják helyüket a világban (Bettelheim, 2011). A lélektani hatást a hőssel való azonosulás, a „kontemplatív együttmozgás” teremti meg (Mérei – V. Binet 2006). A főhősök azt közvetítik a gyermekek felé, hogy bizonyos élethelyzeteknél át kell alakulnunk ahhoz, hogy megoldjuk az előttünk lévő akadályokat, eközben mégis azonosak maradjunk önmagunkkal. Nem számít, hogy a főhős a mese során más és más, mégis biztosságot ad a gyermek számára. A mese végére a mesehős az akadályok, nehézségek ellenére is diadalmaskodik a rossz felett és a gonosz mindig elnyeri méltó büntetését. (Kádár, 2012) Az emblemikus mesehősök komplex szerepet töltenek be a gyermekek életébe, a szocializációtól a kommunikáción át egészen a modellkövetésig (Kassay, 2013).

3.1.1. Komfortzóna elhagyása

A komfortzóna elhagyása a felnőttek számára is sokszor kihívást jelent. Szeretünk a már jól megszokott élethelyzetünkhöz alkalmazkodni, a kényelmes dolgoknál megmaradni. Félünk az újtól, a váratlantól a sikertelenségtől. Fejlődésünk érdekében viszont el kell hagynunk a komfortzónánkat, hogy új kapuk, lehetőségek nyíljanak meg előttünk. Ahogy a valóságban, úgy a mesében is megtörténik ez a változás a mesehős által: „Egy életem, egy halálom, én bizony megpróbálom!” azzal útnak indul a főhős, hogy szembenézzen az előtte álló hosszú út

rejtelveivel, akadályokkal. Nagy elszántsággal elindul és bízik abban, hogy az úton megtalálja azokat az erőforrásokat, melyek segítik őt (Kádár, 2014).

3.1.2. Rugalmas alkalmazkodóképesség

Rugalmas alkalmazkodóképesség, másnéven reziliencia. A szó eredete a *salire* latin igéből származik és ugrást jelent, vagyis a feszülés-oldás egyensúlyát. Amikor életünk során nehézségekkel kell szembenéznünk a belső egyensúlyunk felborul, így a reziliencia képességével meg kell találnunk egy új egyensúlyállapotot, melyben meglegyünk nyugalunkat. Az életünkben történő krízisekkel, megoldandó feladatokkal, nehézségekkel bátran szembe kell nézni és más perspektívából megközelíteni, a megoldásukra koncentrálni. Nehézségek nélkül nincs fejlődés. A mesehősök a történet elején egy megoldásra váró problémával szembesül, de mégis elindul az úton a rá váró akadályok ellenére. Rajta múlik, hogy mit kezd erőforrásaival, megbízik-e a segítőtársaiba, melyik utat válassza. Hasonlóan a mesehősökkel, mi is ilyen váratlan helyzetekkel szembesülünk és miénk a választás, a döntés a mi kezünkben van (Kádár, 2012).

A mesehősök nem félnek a kudarctól, bátran vállalják a tévutakat is. Képesek különböző helyzetek újra értelmezésére, váratlan helyzetek értékelésére (Kádár, 2014).

3.1.3. Lassú haladás

A 21. század embere túlnyomó részt zsong és ezt a gyermekek is érzik. Szaladunk a munkahelyre, munkahelyünkről bevásárolni, gyerekekért elmenni óvodába, iskolába és így tovább. Az ember úgy érzi nincs megállás, nincs szünet csak a hajtás a mókuserékben. Fontos lenne megállni, lelassulni időnként, úgy, ahogy a mesehősök is teszik a történetekben. Akik időnként elméláznak, relaxálnak, csendben ülnek olyan visszajelzést kapnak, hogy ez nem helyes és azonnal cselekedniük kell valamit. „*Erich Fromm szerint a koncentrált elmélkedés a legmagasabb rendű tevékenység, amely csak a belső szabadság állapotában lehetséges.*” (Kádár, 2014: 40 o.)

A mesehős, mellyel a gyermek azonosulni tud, megmutatja számára azt, hogy a fejlődés nem egy gyors és egyenletes folyamat. Néha meg kell pihenni, lelassulni és türelmesnek lenni. Teljes odafordulással előbb célba érünk, mint türelmetlen kapkodással (Kádár, 2012).

3.1.4. Kitartó küzdelem

Az életünkben számtalan akadállyal, nehézséggel és kihívással nézünk szemben. Ha egy problémát megoldottunk, majd jön a következő. Azt gondolom, azért jelennek meg életünkben ezek az akadályok, hogy általuk fejlődjünk és tanuljunk. A megoldandó problémát nem teherként, hanem lehetőségként kell megélni, hiszen azért szembesülök vele, hogy megoldjam ezeket, amiből fejlődni tudok. A mesehősök a kihívások ellenére is küzdenek, nem adják fel, nem fordulnak vissza, hanem haladnak tovább útjukon. Bármit megtesznek céljuk elérésében, így a mese vége mindig egy boldogsággal teli, kiteljesedett végkifejletet érzékeltet (Kádár, 2012).

3.2. Mesehősök a képernyőn

A WatchMojo Magyarország YouTube csatornáján 2023. május 18-án feltöltöttek egy videót Parrag Zsombor előadásában, melynek címe „TOP 10 gyerekmese, amelyektől a szülők a falra másznak”. Ebben a videóban a modern kor legnépszerűbb meséit mutatják be. Az első helyre a Pepa malac című mese került, mely egy malac családról szól, akik gondolatul élik életüket, viszont a mesében gyakran előfordulnak olyan abszurd jelenetek, mely nem összeegyeztethető a mi világunkkal, értelmetlenek. Ezt követi a félelmetes figurákat ábrázoló Teletabik, majd a *Caillou*. A negyedik helyen Bartos Erika mesekönyvéből született animációs mesesorozat a *Bogyó és Babóca* szerepel, mely mese minősége és értéke vitatott téma. Az 1987-ben megjelent *Tűzoltó Sam* a mai napig a gyermekek kedvenc meséi közé sorolható, egy ismeretterjesztő mesesorozat, mely az emberek megmentéséről szól. A lista következő meséje egy spanyol történet, melynek *Pocoyo* karaktere egy kisgyermek, aki most fedezi fel a világot. 2011-ben megjelent *Bubbi guppik*, akik tulajdonképpen a tengerben élő sellőket ábrázolja. A mese interaktív, ismeretterjesztő történeteket mutat be a gyerekeknek. *Thomas a gőzmozdony* a felsoroltak közül a legrégebbi mesesorozat, mely a mai napig hasonlóan a Tűzoltó Samhez nagy népszerűségnek örvend a gyermekek körében. A top 9-es *Dóra a felfedező* egy interaktív mese, útja során a nézők segítséget kéri különböző helyzetekben. A top 10 végére a *Mancs Őrjárat* került, mely nagyjából 3 perces tartalmat kínál a gyermekek számára. A benne szerelő kutyás csapat „okoskütyük” segítségével mentik meg a bajbajutottakat. (Parrag, 2023) A rajzfilmek nézésének jelentős hatása van a gyerekek viselkedésére. A legtöbb gyermek úgy viselkedik, ahogy a tévében cselekvő karakterek teszi. (Muhammad, 2023).

3.3. Nemi szerepek a gyermektartalmakban

Az óvodáskorú gyermekek már hároméves korukban megtudják nevezni a nemüket. „Én fiú vagyok”, „Én kislány vagyok”, de valójában ezek a kijelentések még nem tisztultak ki elméjükben. Az ehhez tartozó információk hiányosak számukra, ezért figyelik a nemüknek megfelelő modellek viselkedését, megnyilvánulásait (Ranschburg, 2012).

A mesék jelentése és megértése szempontjából fontos tudni, hogy a mesehős férfi vagy nő. (Boldizsár, é.n.) Kérdés, hogy a hagyományos nemi sztereotípiák hogyan jelennek meg a mesefilmek, mesesorozatokban? Mit közvetítenek ezzel a gyermekek számára? Milyennek kell lennie egy nőnek és egy férfinak? *Az Egyesült Államok Mentálhigiénés Intézete kutatta a nemi szerepek megjelenését a televízióban és a következőket állapította meg:*

1. A nemek közti kapcsolatot megfigyelve a férfiak dominánsabbak, mint a nők.
2. Férfiak főbb jellemvonásai: racionalitás, ambíció, értelem, versenyszellem, hatalom, stabilitás, erőszak, tolerancia.
3. Nők főbb jellemvonásai: érzékenység, romantika, attraktivitás, boldogság, melegség, szociabilitás, békesség, tisztesség, kiszolgáltatottság, félnkség.
4. Férfiaknál a hangsúly az erőre, teljesítményre, valamint a képességekre esik, ezzel szemben a nőknél az attraktivitásra és a kívánatosságra.
5. A műsorokban megjelenő nők 90 százalékánál a családi állapot egyértelművé válik, míg a férfiak esetében nem mondható el, hogy házasságban él (Ranschburg, 2012).

3.3.1. Női szerepek a mesében

A hagyományos sztereotípiák szerint a nő akkor nőies, ha gyengéd, gondoskodó és empatikus. Az animációs és rajzfilmeknél is megfigyelhető, hogy a női szereplők az érzelmi dimenziókat képviselik. Az esetek 90 százalékában a műsorokban a félnék, kiszolgáltatott, békés szereplő női karaktert testesít meg. A gyermekeknek szóló történetek női ábrázolása sokkal egységesebb a férfi karaktereknél. A női szerepben lévő karakter/figura általában az otthonában vagy családjában közelében tartózkodik, vagyis háztartást vezetnek, gyermeket nevelnek (Ranschburg, 2012).

A mai modern mesefilmek közül a gyerekek által kedvelt és népszerű *Mancs Őrjáratban* is a férfi modell nagyobb hangsúlyban van. *„A felszínen A Mancs őrjárat ártalmatlan szórakozásnak tűnik. A befolyásolható közönségnek bemutatott témák azonban egy nőgyűlölő, konzervatív, tekintélyelvű világot ábrázolnak. A rajzfilm szerint bevett gyakorlat, hogy a rendőrség megfigyelő drónokkal követi az embereket. A nem ábrázolása elveti a nők pozícióját a munkahelyen és a kormányzatban. Végül egy olyan világot épít fel, ahol nincsenek szociális*

szolgáltatások, és a polgárokat egy magánszervezet kegyére hagyja.” - írja cikkében Besenyei Balázs (2023) a 24.hu-n. A második évadig egyetlen női karakter van a kutyák közt, akinek konvencionális értelemben nőies megjelenése van (már amennyire egy kölyökkutyánál ez lehetséges, de értsük úgy: rózsaszín cuccban járkal, méretre kisebb a fiúknál). A második évadban felbukkan egy újabb női karakter, Everest, aki szibériai husky, nem lakik *A Mancs őrjárat* többi tagjával. A cikk szerint azt az elképzelést erősítik vele a készítők, hogy a munkahelyi elfogadáshoz egy nőnek nőies megjelenésre van szüksége.

3.3.2. Férfi szerepek a mesében

Hasonlóan a nőknél, úgy a férfiaknál is a hagyományos sztereotípiák hangsúlyosak, miszerint egy férfi, akkor férfi, ha erős, bátor, független és sikerorientált. A gyermekeknek szánt műsorokban, de felnőtteknek szóló történetekben is a férfi karakter valamilyen módon hatalomra tör, erőszakos és éles eszű, aki megküzd a veszélyes ellenfelekkel. (Ranschburg, 2012) Az eddigi szakirodalmak szerint a gyermekeknek szóló műsorok általában hímneműek, vagy férfias jegyekkel rendelkeznek (Szántó, 2000).

A tündérmesékben ábrázolt férfi szereplők olykor haszontalanok, buták, egyszerűek, nem hasonlítanak a „sárkányölő” férfit megtestesítő harcos, bátor karakterre. (Boldizsár, 2000) A tündérmesékben megjelennek az apák is, mint férfi szereplők. Ezekben a mesékben az apák teljesen másképp viselkednek akkor, ha lány gyermekük van. Féltik, óvják őket, ezért is igyekeznek megakadályozni minden házasságot. Megfigyelhető, hogy ezekben a mesékben pszichológiai tanítás történik, mely az apa-lánya erősségére fókuszál (Bárdos, 2012).

Lányfaktorként nevezett jelenség, miszerint a lányok elnézőbbek a fiúk kedvenc meseszereplőikkel. A lányok örömmel megnézik a férfiakra szóló meséket, viszont a fiúk inkább elhatárolódnak a lányos meséktől (Lendvai, 2003).

4. DÁNIEL ANDRÁS KUFLIVERZUMA

4.1. Az elhagyatott rét lakói

A kortárs magyar gyermekirodalom népszerű kufli-sorozat megalkotója Dániel András, aki műveiben egy igazán egyedi és különleges világot teremtett a gyermekek számára, ami a felnőtt olvasókat/nézőket is elvarázsolja. Alkotásai nemcsak a mesekönyvekben jelenik meg, hanem a képernyőn is. Művei olyan közkedveltek a gyermekek körében, hogy a Szegedi Kövér Béla Bábszínház előadásain, valamint a Kolibri Színházban is megtekinthették némely epizódját báb- és élőszereplős, zenés darab formájában. A kufliverzum megalkotója tollából egyszerre született meg maga a történet és a szereplők megrajzolt fiktív világa is.

1. illusztráció: Jelenet az Egy kupac kufli mozifilmből (Forrás: konyvesmagazin.hu)

Balról jobbra: Bélabá, Pofánka, Fityirc, Zödön, Hilda, Valér, Titusz.

A mese főszereplői a kuflik: „*Nem is kifli. Nem is kukac. Nem is bab, de nem is kavics. Kufli. Egy kufli sok mindenre hasonlít, és semmire sem. Pattog, mint egy gumilabda, pedig nem is az. Színes, mint egy nyalóka, pedig nem ehető. Van kicsi, van nagy. Van kövér és van sovány. Jönnek-mennek, sosem tudni, honnan hova...*” írja a szerző minden könyv elején. A kuflimese hét egyedi karaktere Zödön, Pofánka, Titusz, Hilda, Valér, Bélabá és Fityirc. A kufliszereplők hét karaktert testesítenek meg, ezek közül 5 férfi és 2 női szerepben. Zödön, aki kissé barna és nagyon szeret enni, ő a legnagyobb kufli a többiek közül, Titusz az ötletgazda, akinek mindig van valami elképzelése, Pofánka a vidám, bár kissé hisztis kuflilikány, Valér az elszánt kuflifíú, Hilda a kissé anyákszerepbe bújó női karakter, Bélabá az idős, bölcs és tapasztalt szereplő, valamint a közkedvelt dadogós Fityirc, aki kicsit kilóg a sorból, mégis ő a legkedveltebb

karakter. Mindegyik karakter másképp viszonyul a világhoz, valamint a cselekményekhez és egymáshoz. A szereplők elfogadóak és a közösségben való gondolkodás jellemzi őket (Zólya, 2021).

4.2. Háttér-és mellékszereplők

A hét kufli szereplőn kívül akad még néhány különleges és furcsa teremtmény, akiknek kevés szerep jutott a mesében, de annál nagyobb hatást keltenek a nézőben/olvasóban. Ilyenek például: varázsgombák, máshogyoszkóp, mohamanyi. A groteszk szereplők egy-két epizódban jelennek meg. A máshogyoszkóp egy külön epizódot kapott, melyben Fityirc által megjelent ez az asztal. A máshogyoszkóp különleges képessége, hogyha rááll valaki, akkor a körülötte lévő élőlényeket úgy látja, ahogyan ők látják saját magukat. Azt gondolom, hogy ez a történet egy mélyebb jelentésű tartalmat közvetít a nézők felé (Zólya, 2021).

4.2.1. Metanarratív kiszólások jelentősége

A könyv és a mesefilm képi világa és szövege mondhatni teljesen mértékben azonos. A különbség abban rejlik, hogy a mesekönyvben az író rajzai a képernyőn életre kelnek a könyvhöz hasonlóan. A mellékszereplők kiszólásai sok esetben önreflexitást és görbe tükröt mutat a nézők felé. A célja, hogy megszólítsa a szülőket és a gyerekeket is. Nem egyezik a hagyományos mesekönyv és mesefilm formáinak éppen ezért különleges. A mellékszereplők fontossága az általuk képviselt abszurd humor által a figyelem középpontjába kerülnek (Zólya, 2021).

4.3. Egyszerű, de nagyszerű

A kuflimese egyik fontos szemléletmódja, hogy a történetekben nincs konfliktus. Dániel András egyik interjújában azt mondta, hogy az elhagyatott réten lehet szabadon jönni-menni, nincs veszély, sem ellenség. A mese írásakor eldöntötte, hogy nem lesz harc, verseny vagy legyőzendő ellenfél ezekben a történetekben. Ha probléma adódik a mesében, azokat nem is kell komolyan venni. (Kurucz, 2023) Azt gondolom, hogy kevés olyan mesét ismerünk, amiben nincs valamilyen módon konfliktus. Többek között ezért is különbözik a többi mesétől. Egy olyan elhagyatott réten élhetnek a kuflik, ahol bármi megtörténhet és a képzelet szabadon szállhat. A történet cselekményének egyszerűsége összetett, de élményekben gazdag epizódokat jelenít meg. A mese kezdete nyugalmi állapotból indul, amikor a karakterek pihennek, unatkoznak, elmerengenek valamin. Ekkor egy váratlan esemény által egyszerű, de izgalmas cselekményekbe sodródnak (Zólya, 2021).

4.4. Szójáték és humor

„A szójáték olyan nyelvi képződmény, melyben hasonló (vagy azonos) alakú, de különböző értelmű szavak váratlan, szokatlan módon szerepelnek együtt. Célja lehet a humor- vagy érzelmi hatáskeltés.” (Wikipédia, 2022)

A kuflik-sorozat elengedhetetlen alkotóeleme a szójáték és a halandzsza. A mese nyelvezetét tekintve a szabados szóhasználat határozza meg. Dániel András Leginkább a valós és fiktív vonásokkal rendelkező szereplők neveinek megnevezésével tudom átadni, mint: pók-csibe, lepke-hal, hat lábú négy szemű hal-madár, lábascsigá és társai. Az író olyan szereplőkkel színesíti a mesét, akik bár furcsa lények, még sem ébresztenek a gyermekekben olyan feltevéseket, hogy valójában léteznek ezek a meseszereplők vagy furcsa növények (Zólya, 2021).

4.5. Kiválasztott mese: A láthatatlan rét epizód

A történet „Egy kupac kufli” az első mozifilm 9. epizódjában játszódik. Ebben a mesében nagy köd száll az elhagyatott rétre és a kuflik nem értik, hogy miért nem látnak semmit. Fityirc összetalálkozik Pofánkával a kufлилánnyal és együtt tanakodnak vajon mi történhetett. Pofánka szerint egy „mindenevő” járt arrafelé, aki felfalta a körülöttük lévő rétet, Fityirc szerint egy óriási radír volt a tettes. Eközben megjelenik Zödön, akit bikának láttak a nagy ködben, majd ezt követően Valér és Titusz edényekkel a fejükön ugráltak, hogy fájdalommentes legyen az ütközés a láthatatlan réten. Valér szerint minden eltűnt körülöttük, de ebben a pillanatban megjelent Bélába, aki szerint „minden itt van csak nem látszik”. Végül a kártyázó varázsgombák azok, akik megmegmondják, hogy valójában mi történik körülöttük: „a felhők lefeküdtek pihenni a rétre, nyilván elfáradtak”. A probléma megoldására a varázsgombák azt javasolják, hogy egy ébresztő dalt énekeljenek a felhőknek, ami majd felkelti őket. Fityirc volt a bátor jelentkező, aki elrappelt egy ébresztő dalt, mire a felhők beszálltak egy liftbe és felvitte őket az égre, otthonukba. Hilda volt az egyetlen kufli, aki lemaradt a történésekről, vagy, ahogy Bélába fogalmazott: „Nem láthattad a láthatatlan rétet, sajnálhatod”.

A mese egy hétköznapi témát dolgoz fel, melyet az író egy egészen más perspektívából mutatja meg nekünk.

5. KUTATÁS

5.1. Vizsgálati anyag és módszerek

A kutatásomat több perspektívából szerettem volna vizsgálni, ezért interjút készítettem óvodapedagógusokkal, a Mesztegyői Óvoda 5-6 éves gyermekeivel és a Kufli mese megalkotójával Dániel Andrással a témában való elmélyedés érdekében.

A dolgozatom témája a mesehősök és ezen belül a Kufli meseszereplők attribútuma, úgy gondoltam a legmegfelelőbb magától az írótól feltenni azokat a kérdéseket, melyek mélyebb betekintést engednek a Kufli mese birodalmába. Az író e-mailben kerestem fel, melyre hamar kaptam választ és egy online megbeszélés során válaszolt a kérdéseimre. Az interjú elején elmondtam a szakdolgozatom témáját és kértem a beleegyezését a hangfelvételhez, valamint az interjúban adott válaszainak dokumentálását a dolgozatomban. Strukturált interjút készítettem, melyeket meghatározott sorrendben tettem fel.

Az óvodapedagógusokkal készült személyes strukturált interjút 2024. február és március között végeztem 9 interjúalannyal. Az interjú közvetlen hangulatban telt, hiszen az alanyokat személyesen ismertem hivatásomból kifolyólag. A nyitott kérdések első felében általánosan kérdeztem őket a látott meséről és annak hatásáról, valamint arról, hogy a képernyőn látott mesefilmeket beiktatnák-e az óvodai foglalkozásokba feldolgozás formájában. A kérdések másik része „A láthatatlan rét” Kufli epizódjával folytatódik. Mielőtt a kérdésekre rátértem volna, egy tablet segítségével szemléltetem a mesefilmet, ezt követően beszélgettem velük a képernyőn látottakról. Az óvodapedagógusokat külön-külön interjúvoltam meg és ugyanígy zajlott le mind a 9 esetben.

A Mesztegyői Óvodában az 5 és 6 éves korosztályt interjúvoltam meg 2024. márciusában. Az interjú előtt a tornaszobában levetítettem nekik „A láthatatlan rét” Kufli epizódot, majd a könyvtárszobában egyesével kérdeztem őket elsősorban arról, hogy milyen mesenézési szokásaik vannak és a meséket milyen eszközről nézik. Ezt követően rátértem a mesére és a meseszereplőkre vonatkozó kérdésekre. A szereplők szemléltetését kinyomtatott kufli karakterek segítségével valósítottam meg. Ezáltal azok a gyerekek is válaszolhattak a kérdésekre, akik elfelejtették a szereplők nevét, kinézetét. A vetítés különböző IKT eszközök segítségével oldottam meg: laptop, projektor, vászon. A kérdéseimre adott válaszokat Excel táblázatban gyűjtöttem össze.

5.2. Interjú Dániel Andrással a kufliverzum megalkotójával

Dániel András által megszületett Kufli karakterek nagy népszerűségnek örvendenek. A magyar író olyan alkotást hozott létre, mely eltér a hagyományos meséktől több szempontból is. Az interjú során minden kérdésemre kielégítő választ kaptam. Bár nem ismerjük egymást, mégis baráti és közvetlen hangvételű beszélgetés volt.

András elmondta, hogy a Kufli figurák és maga a mese egy unaloműzésnek szánt firkálgatásokból jött létre, amiből megszületettek a furcsábbnál furcsább karakterek. A mese először könyv formában jelent meg, nem megszokott módon. A mesekönyvben az illusztrációk, a szereplők kiszólásai mind a gyermek mind a szülő részére készültek. András tudatosan figyelt arra is, hogy a szülőket vagy a mesét olvasókat is megszólítsa. Nemcsak a gyerekekre helyezte a hangsúlyt, az olvasók érdeklődését is felkeltse, ami szokatlan dolog a mesekönyvek terén.

A Pagony Kiadó kérésére a Kuflikból sorozat lett, eddig 20 kötetnyi mese íródott belőle. A könyvek után megjelentek a Kufli filmek: Egy kupac kufli; Mi újság, kuflik?; A kuflik és az AKÁRMI. Az, hogy melyik népszerűbb a mesefilm vagy a mesekönyv nem tudott választ adni. A mesekönyvben lévő illusztrációk szinte majdnem megegyeznek a mesefilmben megjelenő képkockákkal. A különbség abban rejlik, hogy a szereplők megszólalnak és mozognak is, viszont a lényegi rész nem változott, mondhatni kísértetiesen azonosak. Az animációs mese létrehozásában többen vettek részt, amit 2,5 D megoldásban valósítottak meg. Az epizódok elkészítése több hetet, hónapot vett igénybe. A szereplők megelevenítése nem volt egyszerű feladat, nagyon sokat dolgoztak vele. A karakterek mozgását, elhelyezkedését sok időben telt megalkotni. Nemcsak a megjelenítésük volt nagy feladat az alkotók számára, hanem a karakterek megszólaltatása.

Dániel András azt szeretne volna, hogy a mesefilm olyan hatást keltsen, mintha könyvből olvasnák azt. Úgy döntött, hogy a mesében egy személy legyen a narrátor és a szereplők hangjai is. A meghallgatásokon három jelentkező közül Scherer Pétert választották a Kufli figurák szinkronhangjának. Így hét figurát kellett szinkronizálnia, valamint a háttérben megszólaló és az epizódonként megjelenő varázsgombákat, mohamanyit és a többi szereplőt is.

A főcímdal hosszas töprengés után végül megszületett. András elmondása alapján szorította őket a határidő és úgy érezték, hogy az eddig megalkotott főcímdalok egyike sem megfelelő számukra. Végül a határidő közeledtével a stressz hatására megalkották a végleges dalt. András szeretne volna, hogy a főcímdal és a könyvek elején leírt kufli karakterek bemutatása egyezzen.

Egy epizód nagyjából 7 perces. Az író elmondása szerint volt olyan mese, amit nagyon rövid idő alatt el tudtak volna készíteni, ezért olyan elemeket, cselekményszálakat is beleraktak a meseepizódokba, ami a könyvekben nem szerepelt.

Dániel András a kufli karaktereket groteszk módon szerette volna ábrázolni. Nem tökéletes meseszereplők, viszont ez tudatos volt részéről. Se nem kifli, se nem kukac, pattognak, ugrálnak, színesek és csíkosak, van köztük nagy, kicsi és olyan, aki néha csuklik, hát ezek lennének a kuflik. A nemi szerepekre vonatkozó kérdésekre azt a választ kaptam, hogy nem volt tudatos részéről ez a felosztás, hogy két női és öt férfi karakter szerepeljen a mesében. Pusztán a képzelet és a véletlen műve. Mivel groteszk szereplőkről beszélünk, ezért nem szívesen jelenített meg egy fura, abszurd és bizarr női karaktert, már számára visszatetsző lett volna. A két női karakter Pofánka, aki kis termetével, aranyos megjelenésével és megszólalásaival ejti rabul a gyermekek és felnőttek szívét. Hilda a kedves anyaszerepbe bújó kuflit jeleníti meg, bár nem anya szerepben játszik, mégis ez az első, ami eszébe jut az embernek. Bélabá a bölcs idős kufli, Zödön a legnagyobb, leggroteszkebb figura, Titusz a vagány kuflifíú, Valér a kalandor és Fityirc a dadogó, visszahúzódó karakter. Érdekelt Fityirc dadogásának oka, amire azt a választ kaptam, hogy valójában Scherer Péter ötlete volt az egész. Első alkalommal, amikor kipróbálták a dadogást Andrásnak nem tetszett, mert túlzottan dadogott és nagyon zavaró volt számára. Végül megmaradt a dadogás, de sokkal visszafogottabb módon. Fityirc dadogása azt jelenti, hogy a való életben is vannak olyan emberek, akik dadognak. Sokakat kigúnyolnak, kicsúfolnak és bántanak ez miatt. A mese azt közvetíti, hogy nincsenek tökéletes emberek, a másságot el kell fogadni.

Dániel András olyan világot szeretett volna megalkotni, mint az elhagyatott rét. Egy végtelennek tűnő síkságot, ahol bármi megtörténhet. Ennek az elhagyott rétnak a kupac a fő helyszíne, ahol a kuflik élnek. Ezekben a kufli történetekben tudatosan nem jelenik meg a konfliktus, nincs benne gonosz boszorkány, gonosz király és még sorolhatnám. András szándékosan teremtett egy olyan világot, ahol nem történnek világgraszoló dolgok, konfliktusok, gonosz szereplők. Egy békés, nyugodt cselekményszálakat körbe ölelő történetet alkotott, ahol, ha akad is megoldandó feladat, közösen együtt megoldják az elhagyatott rét kuflijai.

A mesében megjelenő érdekes szavak, szójátékok András elmondása alapján azért készültek, hogy vidámsággal, humorral töltsék fel a történetet. Úgy véli, hogy a gyermekek szeretik a szavakkal való játékot, ezáltal kreativitást, szabadságot ad a képzeletüknek, hiszen az elhagyatott réten bármi lehet. A gyermekek nem gondolják azt, hogy egy vadradírbokor a való életben is megtalálható, nem csorbítja a környezetünkben lévő a természetben megtalálható

növények ismereteit. A mesében bármi megtörténhet, bármi létezhet, ez ugyanígy van az elhagyott réten is.

Érdekelt a varázsgombák megjelenése és szerepe a mesében, András úgy nyilatkozott erről, hogy a gombák semmilyen mélyebb jelentéssel bíró gondolatot nem képviselnek. Egyszerűen a fantáziájának köszönhető, hogy néhány epizódban megjelennek, úgy ahogy „A láthatatlan rét” történetben is. A kártyázó varázsgombák színük és tájszólásos megnyilvánulásai révén szimpatikus és mulatságos karakterek. András elmesélte, hogy a kérdést már többen feltették neki és sokan azt gondolják, hogy használ ilyen tudatmódosítószereket, ami segíti a kufli mese megírását. Természetesen erről nincs szó, szimplán kedveli a gombákat és az ötlet így keletkezett.

Megjelenik az általam kiválasztott meseepizódban „A láthatatlan rét” -ben egy rapdal, ami felkeltette érdeklődésem, hiszen kevés mesében jelenik meg ilyesfajta tartalom. Az író elmondása alapján olyat szeretett volna alkotni, ami kilóg a sorból. Alapul vette, hogy a gyermekek szeretik a dalokat és kedvelik a rímekkel teli szövegeket. Tulajdonképpen egy versnek mondható szövegről van szó, ami különböző hanghatásokkal vonzó a gyermekek számára. Mivel a kufli hangok szinkronizálásából hamisan szóló dalok készültek volna, a rap volt a legkézenfekvőbb választás. Így Fityirc volt az a karakter, aki elrappelte a szöveget úgy, hogy a hangja megegyező a mesében megszólalt jeleneteknél, így nem volt nagy a kontraszt és élvezhető.

A kufli mesét azért kedveltek a gyermekek körében, mert színes, nem megszokott karakterekkel, humoros jelenetekkel teli történetet láthatnak. A gyermekeket elsősorban a mesében látott színpompás figurák, helyszínek ejtik rabul, majd az érdeklődésük fenntartását a szereplők jelleme határozza meg, ami legfőképp humoros jelenetekkel társul. A mese olyan kérdéseket is felvet, hogy mi lenne akkor, ha megállna az idő, ha minden fejjel lefelé lenne. Ezek olyan kérdések, gondolatok, amik a felnőttek képzeletében is jelen van és a gyermeki fantáziát is megmozgatja.

Dániel András véleménye szerint az olvasott, vagyis hallott mesét szinte teljesen átvette a képernyőn látott mese, ami hatalmas nagy problémát okoz társadalmi szinten. Úgy látja, hogy a gyermekek többsége ebből az okból kifolyólag hiperaktív, figyelem-és magatartászavaros. Kihat a gyermekek idegrendszerére, a kognitív fejlődésére, az identitásuk kialakulására. Nagyobb figyelmet kell szentelni a mesekönyvekre és a mesélésre, nem szabad hagynunk, hogy gyermekeinket beszippantsa a képernyő világa.

5.3. Interjú az óvodapedagógusokkal

Az óvodapedagógusokkal készült interjút 9 alannyal végeztem el személyesen. Válaszaik alapján a kérdéseimre a következő válaszokat kaptam:

A megkérdezett óvodapedagógusok úgy vélik, hogy a látott mese, vagyis a képernyőn megjelenő mesefilmek/sorozatok nem támogatják a belső kép kialakítását, viszont a mai modern világban nem szabad elhatárolódnival tőle, ne tiltsuk el a gyermekeket ezektől. Fontos, hogy minőségi mesét válasszunk a gyermekeknek, ami segíti az egyensúlyt megtalálni mediatisált világunkban. Úgy vélik, hogy a modern animációs- és rajzfilmek nem a korosztályuknak megfelelő tartalmakat nyújtanak számukra. A képek sebessége, a fények, a hangok pörögnek a képernyőn és az események gyorsabb ütemben haladnak a kelleténél. A tanulság a történet végén másodlagos szerepet tölt be, úgy gondolják, hogy megváltoztak a mesék. A gyermekek viszont vonzódnak ezekhez a képi világokhoz, lenyűgözi őket a karakterek megjelenítése, a zenei aláfestés, a színes képi világ.

Az óvodapedagógusok véleménye szerint a látott mese többnyire negatív hatással van az óvodáskorú gyermekekre. Függetlenül teheti őket, valamint kreativitásuk és képzelőerejük jóval csökken ezáltal. Befolyásolja az olvasott mesében való elmélyülést, a képzeletvilágba való merengést, a belsőképzés képességét. A látott mese sok esetben okozhat túl pörgést, ingerültséget, és negatív hatása van az éjszakai alvást illetően, bár leköti a gyermeket, de nem fejleszti. A figyelem- és magatartászavar java részét innen gyökerezik, a gyerekek pörögnek, szükségük van az impulzivitásra. Megfigyelhető a délutáni óvodai csendespihenő során is, hogy a gyerekek nagy részét nem köti le az olvasott mese, hiszen nem tudja elképzelni a mesében hallottakat, nem képes belsőképet alkotni. Az olvasott és látott mesékből is a gyermekek képesek azonosulni a meseszereplőkkel. Fontos, hogy olyan meséket nézzenek a gyermekek, melyekben a meseszereplők pozitív attitűddel rendelkezzenek. A mesék érzelmeiket váltanak ki a gyerekekből, mely befolyásolja értékrendjét és hitrendszerét. Formálja a világról való nézetét, mely hatással van a későbbiekben a problémamegoldó képességére.

Az óvodapedagógusok nézete szerint nem szükséges beiktatni az óvodai nevelésbe a mesenézést. Vannak tanulságos, oktató jellegű mesék, ami jó hatással vannak a gyermekekre, viszont szükségtelen. A pedagógusok kellő eszköztárral rendelkeznek, amivel le tudják kötni a gyermekek figyelmét, nincs szükség a mesenézésre. Az óvodáskorú gyermekeknek éppen elég annyi a látott mese, amit otthon megengednek, fontosnak tartják, hogy óvoda látott mese nélküli közeg legyen.

Az óvodában való látott mesefeldolgozásról megosztó a vélemény. Vannak olyan meginterjúvult óvodapedagógusok, akik szerint nélkülözhető ez a fajta meglátásmód. Nincs szükség a látott mese feldolgozására, tanulmányaik során sem foglalkoztak ezzel a témával. Az olvasott és hallott mesét kell előtérbe helyezni, a látott mese csak másodlagos szerepet töltsön be az óvodai életben. A pedagógus alanyok másik fele úgy véli, hogy fontos erről beszélni, hiszen nem minden gyermek kap magyarázatot a képernyőn látottakra. Egy foglalkozás során el lehet játszani egy jelenetet, megbeszélni a szereplőket és a cselekményt, ezáltal választ kap a gyermek azokra a hatásokra, ami számára értelmezhetetlen volt. Foglalkozás előtt figyelembe kell venni a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődését és a mese minőségét.

A továbbiakban „A láthatatlan rét” című Kufli epizódhoz tartozó kérdéseket tettem fel az óvodapedagógusoknak. Érdekelt mi a véleményük a mesét illetően. A pedagógusok többsége furcsának és szokatlannak találta a mesét és a szereplőket. Eloszló volt a vélemény, hiszen volt olyan, aki humorosnak, szórakoztatónak vélte a látottakat. Felfigyeltek arra, hogy a mesében nincs agresszió, konfliktus. Egy nyugodt, izgalommentes aranyos történetet láttak a képernyőn.

A meseszereplők, vagyis a Kufli figurák nem nyerték el mindenki tetszését. Egyesek számára frusztrálóak és idegesítőek a karakterek. Úgy gondolják, bár számukra nem szimpatikusak a figurák, de a gyermekek ezt másképp élik meg. A hangok, a fura alakú szereplők és a színek kavalkádja hatással van a gyermekre és lekötheti a figyelmét. Néhány óvónő úgy gondolja, hogy ezek a szereplők olyanok, mint a hétköznapi emberek, nem tökéletesek, belesodrónak helyzetekbe, melyekből jól-rosszul, néha kicsit lassan és ügyetlenül, de kijönnek. Kedves, humoros és szerethető figurák. A karakterek nem kategorizálhatóak, bab alakú kukacoknak festenek. Kinézetük alapján vannak kicsik, nagyok, soványak, dagik, ez azt a gondolatmentet indítja el a nézőben, hogy nem a tökéletességről szól a mese. Lehet girbegurbának lenni, másnak, furának lenni. Azt közvetíti a gyermekek felé, hogy nem kell tökéletesnek lennie.

A mese képi világa ötletes, grafikája figyelemfelkeltő a pedagógusok számára, ami a gyermekek tekintetét is a képernyőhöz vonzza. Gazdag színvilággal rendelkező mese, ami nem vibrál a képernyőn, ezáltal nyugodtabb hangulatot kelt a többi látott mesével szemben. Bár ennél a kérdésnél is megosztó a vélemény, mert más óvodapedagógusok úgy látták, hogy a képek gyorsan, intenzíven váltakoznak a képernyőn, ezáltal kelti fel az érdeklődését a gyermekben.

Fityirc rapdaláról a megosztóak a nézetek. Sokak számára a rap, mint műfaj nem helytálló a gyermekek számára. A ködöt eloszlató dal eléneklésekor a „Süss fel nap” -ot várták a pedagógusok, de legalább ehhez hasonló tartalmat. Az óvodában a szokványos daloktól eltérő, ritmusos, pergő, rímekkel teli alkotás, bár különösebb jelentéstartalommal nem rendelkezik a

szövege. Úgy vélik, hogy pedagógiai szempontból nem elfogadható, de a gyerekek körében kedvelt és szórakoztató lehet. Illik a meséhez, ráadásul akkor jelenik meg, amikor már szükség van a történet felrészletezésére. Stílusában tökéletesen passzol a meséhez, ettől lesz kerek a rajzfilm. Egy pedagógus számára azt sugallta a rap, hogy nem kell tökéletesnek lenned ahhoz, hogy elérd a célot, mivel Fityirc hangja sem volt kidolgozott, ebből fakad ez a gondolat.

A kártyázó varázsgombák voltak a legszebben ábrázolva, akik kedvesek, jópofák. A beszédstílusuk volt az, ami a csodálatos színükkel együtt feltűnő volt. Az első benyomása a varázsgombák megjelenésekor, hogy az alkotó valamilyen tudatmódosító szer alatt állhatott, amikor ezt a mesét megírta és megrajzolta. Ezek a pszichedelikus figurák nincsenek negatív hatással a gyerekekre, hiszen ők nincsenek tudatában, hogy létezik efféle megközelítési mód. A gyermekeknek tetszetős lehet, a felnőttek véleményét megoszthatja. Humoros figurák, de nem mindenki tudja magáénak érezni, viszont a mese azért mese, mert a képzelet által létrejött események, szereplők, helyszínek nem mindig tűnhetnek valóságosnak. Itt ezt kell előtérbe helyezni, nem a varázsgomba pszichedelikus jelentőségét.

Az óvodapedagógusok elmondása alapján a gyermekek azért szerethetik a kufli mesét, mert humoros jelenetek, vicces szereplők játszanak benne egy csodálatos, színes világban. A mese maga egyszerűségével és konfliktusmentességével ejti rabul a gyerekeket. A könnyen megérthető, rövid történetek, a zenei hangatások, valamint a kellemes hangzású narráció barátságossá, kedvelhetővé teszi a mesét. A szereplők összetartanak, békések és mókások, nem beszélve furcsa alakjukról, ami lebilincseli a gyermekek figyelmét. Viszont akadtak olyan pedagógusok is, akik abszolút nem engednék gyermekeiknek ezt a mesét, mert bugyutának, értelmetlennek tartják a kufli történeteket.

Nehéz tanácsot adni egy olyan világban, ahol a 3 éves gyermek kedvenc elfoglaltsága a telefon nyomkodása, az azon való mesénézés és egyéb más tartalom. Az óvodapedagógusok ennél a kérdésnél egyöntetűen adtak választ. Azt javasolják a szülőknek, hogy állítsanak fel egy szabályrendszert. Vezessenek be egy időkorlátot, hogy mennyi időn keresztül nézheti a mesét a gyermek és ezt tartsák is be. Fontos, hogy minőségi meséket válasszanak a gyermekeknek, olyan tartalmakat, melyek megfelelnek életkori sajátosságaiknak. Lehetőleg a gyermekekkel együtt tekintsék meg a meséket, hiszen, ha akad olyan jelenet, ami magyarázatra szorul, abban a pillanatban el tudja magyarázni a szülő. Kiemelték, hogy elengedhetetlen a mesékről való beszélgetés a mese megtekintését követően. A gyermekben ne maradjanak megválaszolatlan kérdések.

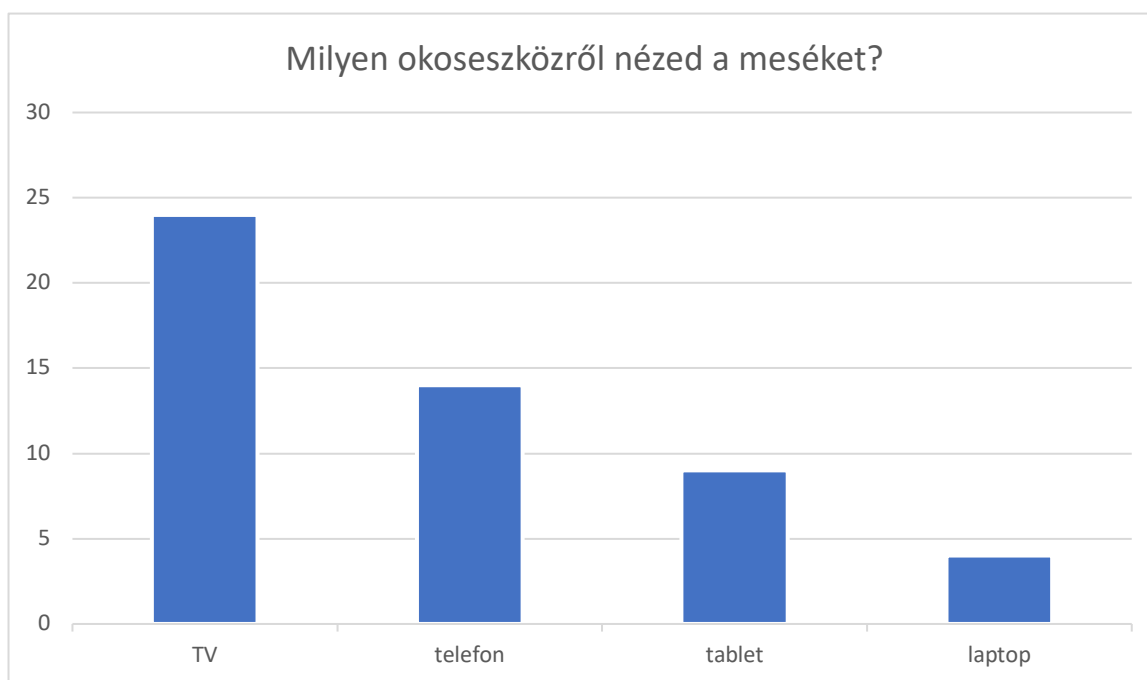
5.4. Interjú a Mesztegnyői Óvoda 5-6 éves korosztályával

Összesen 30 óvodás gyermekkel végeztem kutatást, melyből 15 gyermek 5 éves és a további 15 viszont 6 éves korosztály. Nemek szerinti elosztás szerint az 5 éveseknél 10 lány és 5 fiú válaszolt a kérdéseimre. A 6 éveseknél 8 fiú és 7 lány vett részt a kutatásban.

Az első kérdésnél arra voltam kíváncsi, hogy a gyermekek milyen okoseszközt nézik a meséket. 30 gyermekből 24 válaszolta a TV-t, majd a telefon, tablet. A laptopot csak 4 gyermek választotta.

1. ábra

Mesenézést közvetítő okoseszközök száma

Fontosnak tartottam megkérdezni a gyerekektől, hogy rendelkeznek-e saját okoseszközzel és 30 gyermekből 19 fő válaszolt igennel, melyből 10 lány és 7 fiú. A válaszadók közül 11 gyermek nem rendelkezik okoseszközzel, melyből 6 fiú és 5 lány. A megkérdezett gyermekek 63%-a rendelkezik saját okoseszközzel, ami elég magas százalék.

2. ábra

A gyermekek okoseszköz birtoklásának aránya

Azok a gyermekek, akik rendelkeznek okoseszközzel a következő kérdésre tudtak válaszolni. Kíváncsi voltam, hogy milyen saját okoseszközük van az óvodáskorú gyermekeknek. A gyermekek közül 13 fő (59%) válaszolta, hogy saját telefonja van, 8 fő (36%) tablettel és 1 fő (5%) saját TV-vel rendelkezik. (3. ábra)

3. ábra

A gyermekek által birtokolt okoseszközök fajtái

Az óvodáskorú gyermekek az alábbi meséket nézik. Válaszadáskor több mesét is mondhattak. Itt arra voltam kíváncsi, hogy milyen meséket néznek manapság a gyermekek. A legnépszerűbb mese a Mancs Őrjárat 30 főből 22 gyermek válaszolta ezt, melyből 11 lány és 11 fiú. Ezt követi a Pepa malac 14 fővel, melyből 9 lány és 5 fiú.

I. táblázat

A gyermekek által nézett mesék listája

Mesecímek	fő	lány	fiú
Mancs Őrjárat	22	11	11
Pepa malac	14	9	5
Jégvarázs	8	8	0
Bogyó és Babóca	8	4	0
Bing nyuszi	8	6	2
Pizsihősök	5	1	4
Kuflik	4	1	3

Mickey Egér	4	2	2
Spongyabob	3	2	1
Lady Diana	3	3	0
Tomi mesék	3	3	0
Kung Fu Panda	2	2	0
Keményfiúk	1	0	1
Mr. Bean	1	1	0
Caillou	1	1	0
Legomaster	1	0	1
Hupikék Törpikék	1	1	0
Mása és a medve	1	1	0
Black és Pinky	1	1	0
Tom és Jerry	1	0	1
Pókember	1	0	1
Batman	1	0	1
Tűzoltó Sam	1	0	1
Micimicák	1	1	0
Frici a fakopáncs	1	1	0
Szófia	1	1	0

A következő kérdésnél a gyermekek a kedvenc meséjüket mondták el nekem, ami alapján egy táblázatot készítettem. Minden gyermek egy mesét választhatott. A legnépszerűbb mese ismét a Mancs Őrjárat, 11 gyermek választotta kedvenc meséjének, melyből 5 lány és 6 fiú. (5.ábra)

II. táblázat

Legnépszerűbb mesék a gyermekek körében

Mesecímek	fő	lány	fiú
Mancs Őrjárat	11	5	6
Lady Diana	3	3	0
Pepa malac	3	2	1
Pókember	3	3	0

Tomí mese	2	2	0
Bogyó és Babóca	1	1	0
Kung Fu Panda	1	1	0
Kufli	1	0	1
Jégvarázs	1	1	0
Bing nyuszi	1	1	0
Pizsihősök	1	0	1
Frici a fakopáncs	1	0	1
Spongyabob	1	1	0

Fontos kérdés, hogy az óvodáskorú gyermekek kivel/kikkel nézik a meséket. Az alábbi kérdésre több választ adhattak. Számomra meglepő volt, hogy a legtöbb gyermek testvérével nézi a meséket. A gyermekek 61%-a azaz, 24 fő válaszolta, hogy testvérével nézi a meséket. A másik legtöbb válasz az anyával való mesénézés 10 fővel (26%), majd 5 (13%) fő nézi apukájával a mesét. Megállapítható, hogy a gyermekek nagy többsége felügyelet nélkül nézi a meséket. (4. ábra)

4. ábra

Kivel nézik a gyermekek a meséket?

Arra a kérdésre választ kaptam, hogy a gyermekek kivel/kikkel nézik a meséket, de az is érdekelt, hogy egyedül is megnézik-e a meséket. A válaszok alapján a 30 főből 26 (87%) gyermek egyedül nézi a meséket, ebből 4 (13%) fő felügyelettel (anyával, apával). Azt gondolom, hogy ez probléma, hiszen a gyermekek nagy része nem kap magyarázatot a számukra érthetetlen, kérdésekkel teli jelenetekre. (5. ábra)

5. ábra

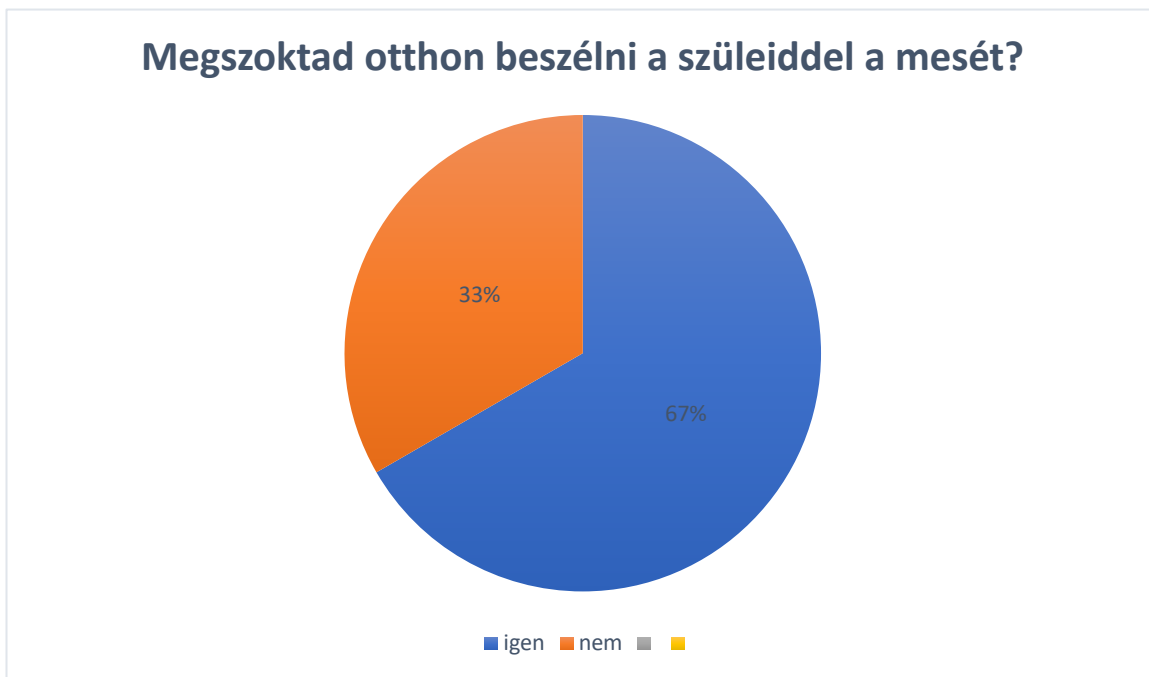
A gyermekek mesenézésének felügyelete

A következő kérdés, hogy a gyermekek megszokták-e beszélni szüleikkel a meséket. A válaszok alapján megállapítható, hogy a gyermekek 67%, tehát 20 fő megbeszéli szüleivel a mese tartalmát, a többi 10 gyermekkel szemben. (6. ábra)

6. ábra

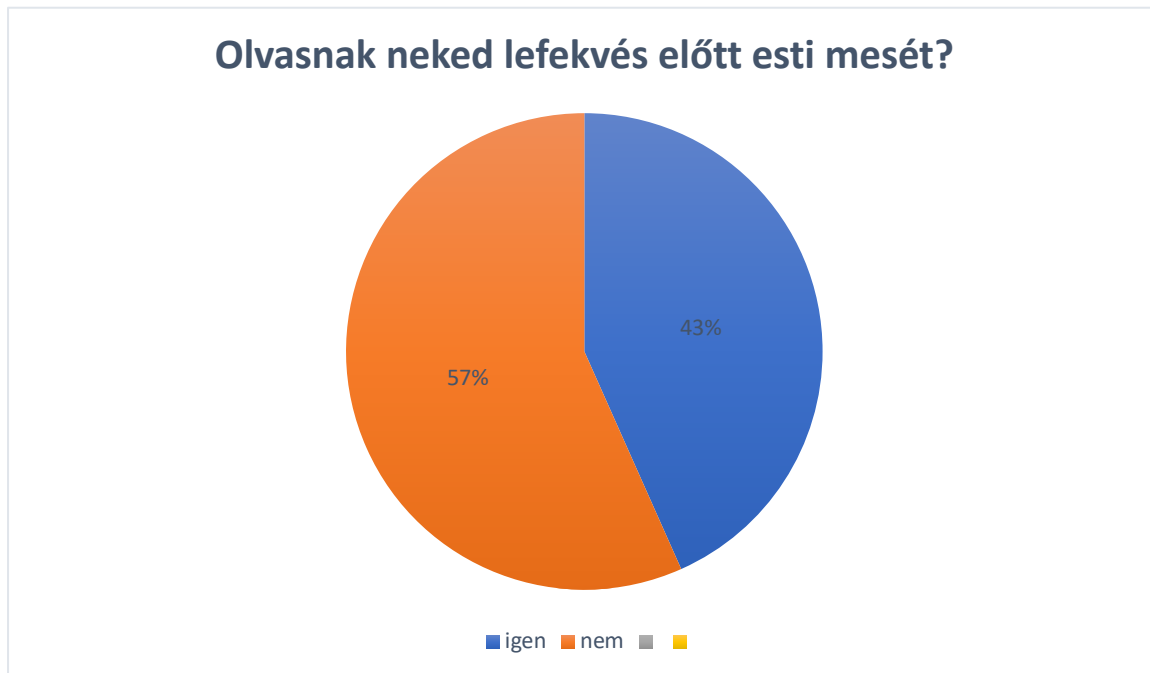
Beszélgetés a látott meséről a szülőkkel

Az esti mese fontossága elengedhetetlen egy gyermek életében, ezért is kérdeztem rá arra, hogy lefekvés előtt olvasnak-e mesét nekik. Fontos a pihentető alvás érdekében ezzel zárni a napot. Így a szülő-gyermek kapcsolat is közelebbé, meghittebbé válik. A gyermekek 57%-a, tehát a 30 főből 17 válaszolt nemmel. Ami azt gondolom, hogy probléma. Bár a kérdések között nem szerepelt, de a gyermekek állításai alapján a meseolvasását, mesenézéssel helyettesítik. (7. ábra)

7. ábra

Esti meseolvasás aránya

A következő kérdések „A láthatatlan ért” kufli epizódhoz tartoznak. A meseszereplőket kinyomtatott formában szemléltettem, így azok is tudtak választani a szereplők közül, akik nem ismerték a mesét vagy nem emlékeztek a szereplők nevére.

Az első erre vonatkozó kérdésem, hogy tetszett-e a mese, amit láttak a tornaszobában. A gyermekek 95% válaszolt igennel és 1 fő (5%) nemmel. Megállapítom, hogy a levetített epizód nagy sikert aratott a gyermekek körében. Szemmel láthatóan érdekelte őket a történet, hiszen én is jelen voltam a vetítésen. A gyermekek tátott szájjal figyelték a mesét. (8.ábra)

8. ábra

A kufli mese értékelése

Kíváncsi voltam, hogy miért tetszett vagy nem tetszett a gyermekeknek a mese. A következő válaszokat kaptam (11. ábra). A legtöbb válasz az volt, hogy vicces volt a mese vagy a benne lévő szereplők és a rap.

III. táblázat

Gyermekek véleménye a kufli meséről

vicces (rap, felhők, szereplők)	18
aranyos	3
színes	2
érdekes	1
ugráltak a kukacok	1
mindenkinek tetszett	1
Bélabá benne volt	1

Az a megjegyzés, hogy „mindenkinek tetszett” ezt azért fogadtam el, mert saját magam tapasztaltam, hogy a mese végén az összes gyermek állva tapsolt. (III. táblázat)

Egy válasz került a „nem tetszett” kategóriába, és úgy gondolja, hogy butaság volt a mese.

A hét meseszereplő közül választaniuk kellett egy olyan karaktert, akivel azonosulni tud a gyermek. A legtöbb gyermek Pofánkát (8 fő) választotta, majd a másik legnépszerűbb karakter Fityirc volt (6 fő).

9. ábra

A gyermekek által választott szereplők

A gyermekeknek meg kellett mondaniuk, hogy a miért választották a megnevezett meseszereplő kufli. A válaszok alapján az összes meseszereplőt viccesnek tartották a gyermekek.

IV. táblázat

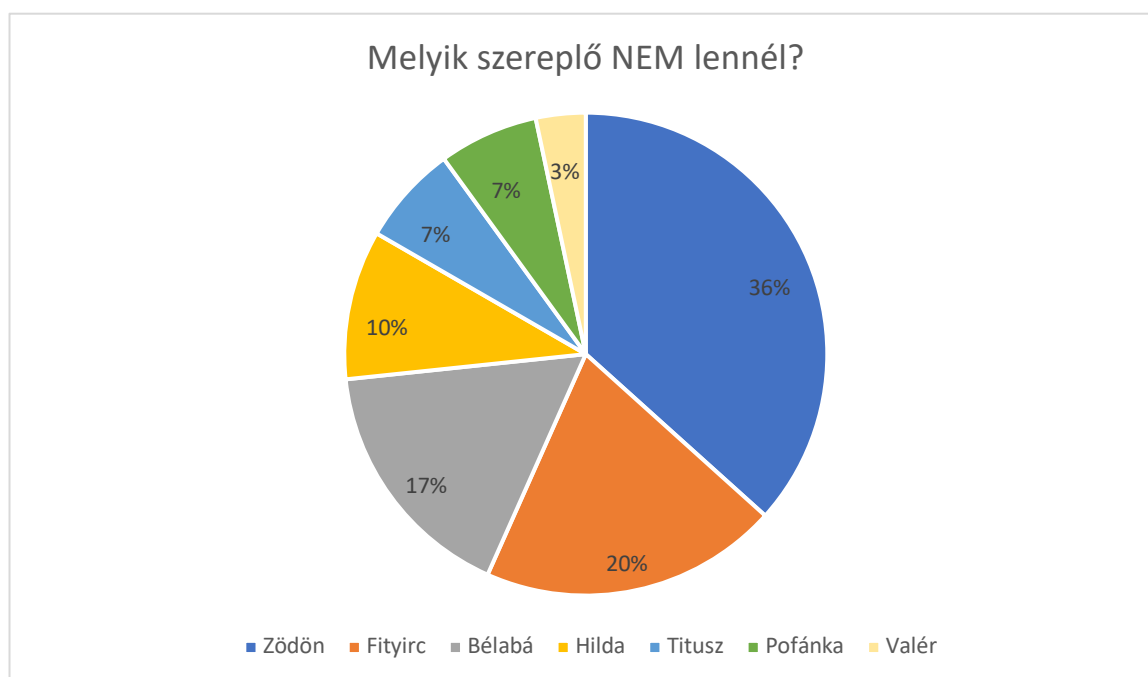
Miért lennél ez a meseszereplő?

Meseszereplők	Válaszok
Pofánka	aranyos; vicces; pici, mint én; tetszett a színe; legviccesebb; cuki; szép
Fityirc	vicces; dadogott; eltüntette a ködöt; vicces volt a rap
Zödön	tetszett a sapkája; legviccesebb, mert megijesztette a többieket; úgy nézett ki, mint egy bika; ő a legnagyobb
Hilda	legszebb; vicces; szép. rózsaszín a ruhája
Titusz	ő volt a legviccesebb, vagány
Valér	leggyorsabb, tornádóvá tudott változni; szép; aranyos
Bélabá	tetszett a botja; vicces;

A gyerekektől megkérdeztem, hogy melyik az a szereplő, amelyik NEM lenne. A válaszok alapján Zödön volt az a meseszereplő, aki nem volt szimpatikus a gyermekek számára. 11 gyermek (36%) választotta őt. Fityirc a második olyan szereplő, akit a gyermekek nem választanának 6 (20%) fővel.

10. ábra

A gyermek által választott kevésbé kedvelt szereplők

A gyermekek válaszai alapján a következő megfogalmazások születtek arról, hogy miért nem tetszett neki az általuk kiválasztott meseszereplő. (V. táblázat)

V. táblázat

Miért nem lennél ez a meseszereplő?

Meszereplők	Válaszok
Zödön	szőrös; nem tetszett a hangja; nagydarab; nem tetszik a folt a ruháján és a sapkája; fiú
Fityirc	csúnya a ruhája; nem tetszik a színe; nem volt vicces; fiú; csúnya
Bélabá	barna a ruhája; öreg; nem tetszett a hangja;
Hilda	rózsaszín; dagi; lány
Titusz	nincs indoklás
Pofánka	pici
Valér	kicsi

A láthatatlan rét epizódban egy rap dalt hallhattak Fityirc karakter előadásában a gyerekek. Szerettem volna megtudni, hogy a gyermekeknek tetszett-e a dal. A válaszok alapján a rap dal 29 gyermeknek tetszett (95%) és 1 gyermek (5%) nem.

11. ábra

A rap dal tetszetőssége

Az a 29 gyermek, akiknek tetszett a rap dal megindokolta választát, valamint az az egy gyermek is, akinek nem tetszett. 24 gyermek válaszolta azt, hogy vicces volt a rap, a többi választ egy-egy gyermek adta meg.

VI. táblázat

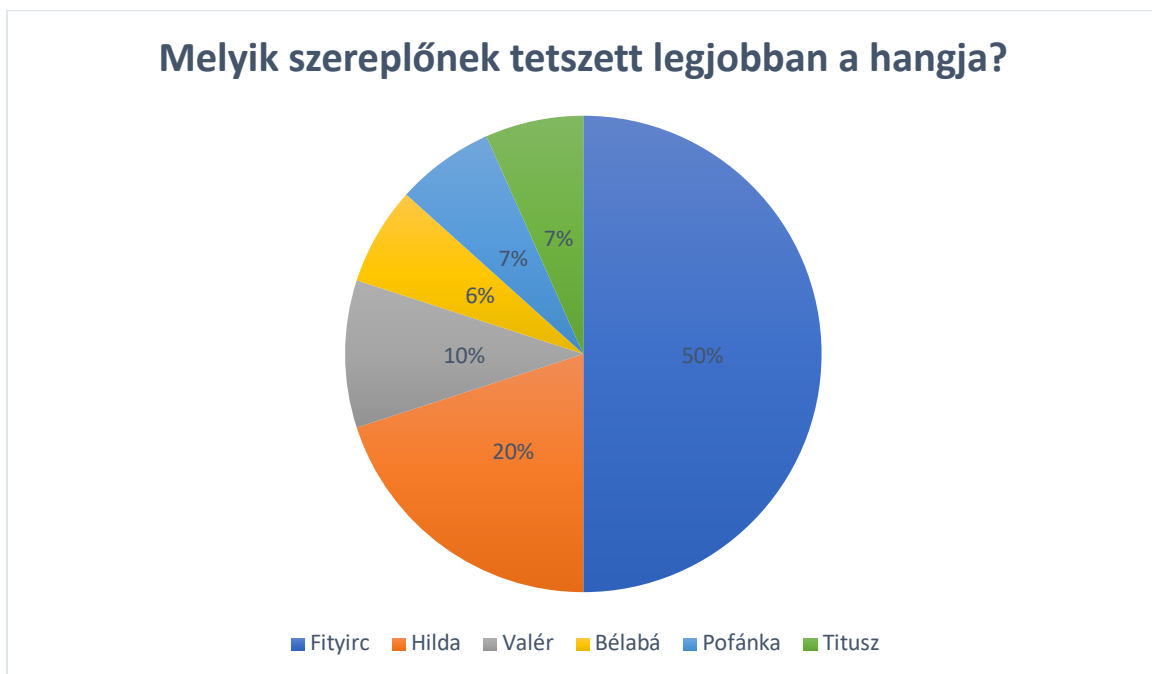
Miért tetszett/nem tetszett a rap dal?

Tetszett	vicces (24 fő); szép volt a hangja Fityircnek; bulis volt; jó volt hallgatni; benne volt Bélabá; szuper volt
Nem tetszett	nem tetszett, ahogy énekelt

Érdekelt, hogy melyik karakternek tetszett legjobban a hangja a gyerekek számára. Erre a kérdésre a legtöbb szavazatot kapta Fityirc 50%-al 15 fővel, majd ezt követte Hilda 6 szavazattal (20%). A gyermekek 50% Fityircet választotta.

12. ábra

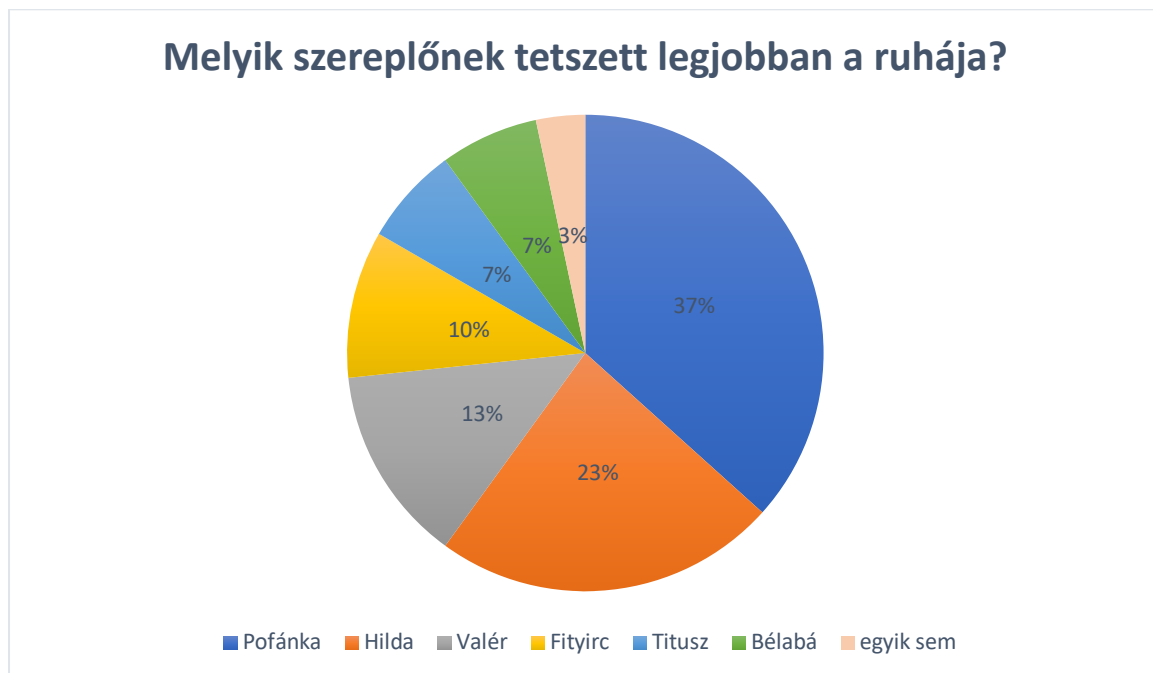
A hangok alapján kedvelt karakterek

A gyermekeknek a szereplőket a ruházatuk/öltözékük alapján kellett kiválasztaniuk. Ennél a kérdésnél Pofánka karaktere kapta a legtöbb szavazatot. 11 gyermek választotta őt, majd Hilda követte őt 7 fővel. Egy gyermek azt válaszolta, hogy neki egyik karakter sem tetszik.

13. ábra

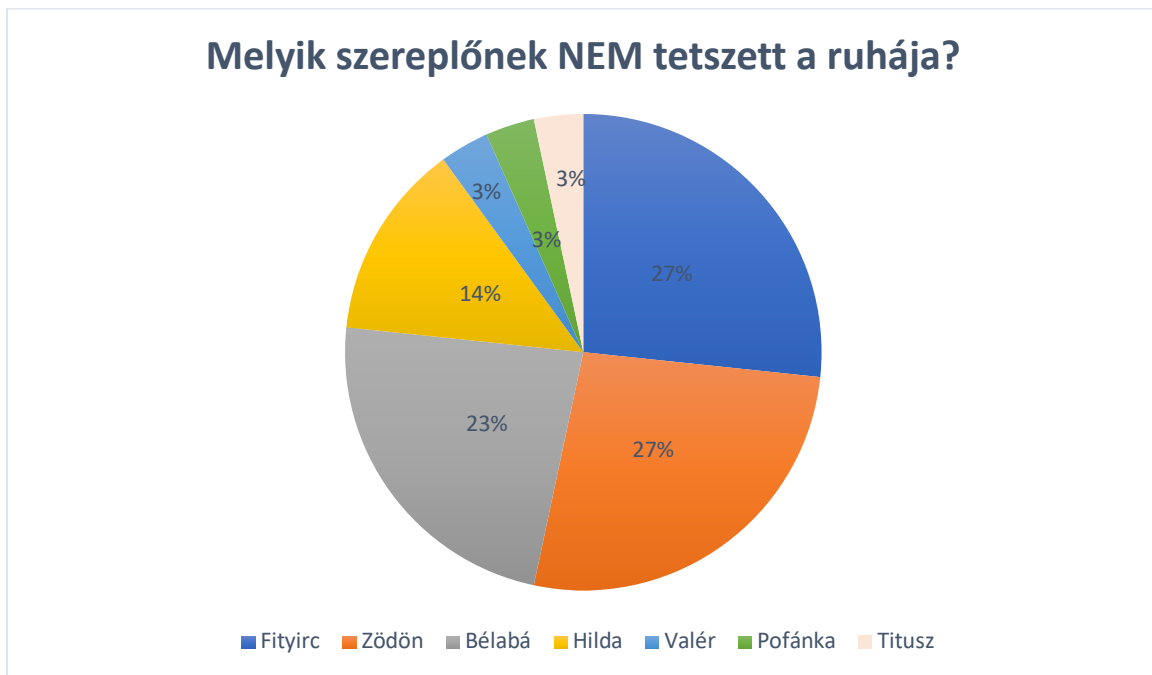
A meseszereplők tetszetősége a ruházat alapján

Az utolsó kérdésben arra kerestem a választ, hogy melyik szereplőnek nem tetszett a ruhája/öltözéke a gyermekeknek. A legtöbb szavazatot Fityirc és Zödön kapta 8-8 fővel, majd Bélabá 7 fővel. Fityirc szürke színű, Bélabá barna, Zödön zöld és folt van rajta.

14. ábra

Melyik kufli ruhája nem tetszett?

6. ÖSSZEGZÉS

Úgy gondolom, hogy a mai modern világban nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az olvasott mesék fontosságára. A mese pozitívan hat a gyermek egész lényére. Megnyugtatja, biztonságot nyújt, feszültséget old. A meseszereplők jellemvonásai által azonosulni tud a gyermek, így átsegíti őt a benne lévő feszültségektől, indulatoktól, haragtól és egyéb más frusztráló érzésektől. A szülők és a pedagógusok feladata, hogy előtérbe helyezzék a mesehallgatás és a mesekönyvek fontosságát, a könyvek szeretetét.

Fontos beszélni a látott meséről és a gyermekek megfelelő médiafogyasztásáról, hiszen a digitális világ részünké vált. A digitális eszközök megjelenésével egy teljesen új korszak köszöntött be, ami hatással van a gyermekekre és felnőttekre is egyaránt. Az óvodáskorú gyermekek már rendelkeznek saját okoseszközzel, ami a gyermekekkel készült interjú során be is bizonyosodott. A 30 gyermekből 19 (63%) meglepő módon rendelkezik saját okoseszközzel. A gyermekek többségének saját telefonja van, majd ezt követi a tablet. (Sokszor a szülők lecserélt telefonja.) Azt, gondolom, hogy óriási probléma, hogy a gyermekek ilyen korán birtokolnak efféle eszközöket. Sokkal kevesebbet játszanak és több időt töltenek a képernyő előtt.

A hallott/olvasott mesék helyét nagymértékben átvették a modernkori mesefilmek. Nem a modernkori mesefilmek megjelenésével van probléma, hanem azzal, hogy a gyermekek milyen minőségű mesét néznek és mennyi ideig. Kutatásomban arra a kérdésre kerestem a választ, hogy a Mesztegnyői Óvodába járó 5-6 éves gyermekek otthon felügyelet nélkül nézik-e a meséket. A válaszok teljesen megdöbbenettek, ugyanis a 30 megkérdezett gyermekből 24 válaszolta azt, hogy a testvérével nézi a meséket, valamint 10 gyermek az anyukájával és 5 az apukájával. A testvérrel való mesenézés több szempontból nagy magánügy. Mivel ismerem a megkérdezett gyermekeket, ezért tisztába vagyok azzal, hogy kivétel nélkül mindegyik testvér jóval fiatalabb náluk. Így a mesében a magyarázatra szoruló történetek nem kapnak kielégítő és megnyugtató választ a szülő részéről. Ugyanúgy, mint azoknál a gyerekeknél, akik egyedül nézik a meséket. A megkérdezettek 87%-a egyedül, felügyelet nélkül nézi a meséket.

A további kutatásomban Dániel András által megalkotott kufli mesékkel foglalkoztam, ezen belül „A láthatatlan rét” epizóddal. A levetített mese után a gyermekeknek különböző kérdéseket tettem fel a szereplőkről. Arra a kérdésre kerestem a választ, hogy melyik kufli szereplő a legnépszerűbb a gyermekek számára? A mini interjú kérdésére, hogy „Melyik meseszereplő lennél te?” a legtöbb választ Pofánka kapta. A gyermekek 27% választotta őt,

mert pici, aranyos és vicces volt. A gyermekeknek a kufli karakterek hangja alapján kellett kiválasztaniuk a számukra tetszetős szereplőt. A megkérdezett gyermekek fele Fityircet választotta. Ezt követően a legjobb ruha/öltözék alapján Pofánkát választotta ki 11 gyermek, azaz a megkérdezett gyermekek 37%-a. A kutatási kérdésemre a válasz az, hogy a gyermekek Pofánkát a kufli lányt és Fityircet a dadogós szürke kufli tartják a legkedveltebb karaktereknek a meséből.

Kíváncsi voltam arra, hogy a pedagógusoknak mi a véleménye a látott meséről, valamint a kufli meséről és annak szereplőiről. A válaszok a látott mesékkal kapcsolatban nagyban hasonlítanak. A 9 óvodapedagógus meglátása az, hogy a gyermekek számára a hosszantartó mesenézés gátolja a belső kép készítését és a kreativitást. A modern animációs-és rajzfilmek nem a korosztályuknak megfelelő tartalmakat közvetítik a gyermekek felé. A villódzó képernyő, a gyors képkockák ugrálása, a hangok negatívan befolyásolják a gyermek idegrendszeri fejlődését. Az óvodapedagógusok fontosnak tartják, hogy ne tiltsuk el a gyermekeket a mesenézésről, hanem állítsanak fel a szülők szabályokat. Előtrébe kell helyezni a minőségi tartalmakat, az képernyőidőt.

A kufli mese leginkább negatív benyomást keltett az óvodapedagógusokban. Nem tudtak azonosulni a mesében látott szereplőkkel, a cselekménnyel. Furcsának és szokatlannak élték meg a történetet. Néhány pedagógus szerint a meseszereplők viccesek és szórakoztatóak. Érdekesnek találták, hogy nincs benne konfliktus, ehelyett egy békés nyugodt hangulatú, barátságos mesét nézhetek meg. Úgy vélik, bár az ő tetszésüket nem nyerte el a mese, a gyermekek valószínűleg rajonganak a meseszereplőkért.

Felfigyeltem a kufli mesék furcsaságára és másságára. Kutatásomban arra voltam kíváncsi, hogy a kufli mesék miben különböznek a többi mesétől. Erre a kérdésre magától az írótól, Dániel Andrástól kaptam választ. Az író elmondása alapján tudatosan döntött amellett, hogy a mesében nem lesz konfliktus. A kuflik szabadon járhatnak a végtelennek tűnő elhagyatott rétükön, békességben. A mesefigurák furcsák és egyben különlegesek is, ugyanis se nem kiflik, se nem kukacok és így lettek a kuflik. A hét meseszereplő mellett akadnak más szereplők is, akik megjelenésükkel, hangjukkal groteszk karaktereket mutatnak be. Az elhagyatott réten bármi megtörténhet. Dániel András az írói szabadságával élve tudatosan rajzolt egy olyan világot, mely eltér a hagyományos meséktől. Szeretett volna a különlegesen karakterizált mesével a gyerekek tetszésének, igényeinek megfelelni. Célja az volt, hogy szívesen nézzék ezeket a történeteket. Úgy gondolom, hogy eredményes a munkája, hiszen az internetes felületeken hatalmas nézettségnek és ismeretnek örvendenek a Kuflik.

7. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bárdos J. (2012): Apák a tündérmesékben. *Fordulópont*. 14(3) 27-40.
- Bettelheim, B. (2020): *A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek*. Budapest: Corvina.
- Bessenyei B. (2023): *Elmagyarázzuk, miért kell a gyerekének az összes Mancs őrzőjartós cucc a boltból*. (Letöltés: 2024. 03.11.) <https://24.hu/szorakozas/2023/09/24/a-mancs-orjarat-paw-patrol-mese-rajzfilm-orulet-marketing-gyerekek-szulok/>
- Boldizsár I. (2023): *Meseterápia, Mesék a gyógyításban és a mindennapokban*. Budapest: Magvető.
- Boldizsár I. (2002): Férfiak a mesékben: A sárkányölő vitézektől a kis herceg alakjáig. *Napút* 2(2). oldalszám nélkül
- Gombos P. (2016): Olvasóvá nevelés. *Új Köznevelés* 72(1), 26-27. (Letöltés: 2024.01.16) <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/olvasova-neveles>
- Jonathan M., (2023): *Képernyő-generáció: Hogyan neveljük gyermekeinket egy digitalizált világban?* Budapest: Patmos records.
- Kapitány Á.– Kapitány G. (2006): *A tömegkommunikáció szimbolikus üzenetei*. Pécs: Dialóg Campus - Sajtóház Kiadó.
- Kassai R. (2015): Nemi szerepek az elemi iskolások mesehős-reprezentációjában. *Médiakutató: Médiaelméleti Folyóirat*, 16 (1), 47-63
- Kádár A. (2012): *Mesepszichológia: Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban*. Budapest: Kulcslyuk kiadó.
- Kádár A. (2014): *Mesepszichológia 2. Útravaló kényes nevelési helyzetekhez*. Budapest: Kulcslyuk kiadó.
- Kósa É. (2017): A média szocializációs hatásai. In N. Kollár K. – Szabó É. (eds.): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve III*. Budapest: Osiris. pp. 290-315.
- Kósa É. (2003): Szociális tanulás – Szociális kogníció, társas-kognitív fejlődés. In B. Lakatos M. (ed.): *Pszichológia (szöveggyűjtemény óvodapedagógus hallgatóknak)*. Budapest: Trezor. pp. 148-154.
- Kölyökszervíz honlapja. (Letöltés: 2024.02.18.) <https://www.kolyokszerviz.hu/blog-kepernyofugges.html>
- Kurucz A. (2023): „Ez A Könyv Az Ifjúság Megzavarására Alkalmas Mértékben Tartalmaz Csigákat” – Interjú A Kuflik Írójával, Dániel Andrással. (Letöltés: 2024. 02.19.)

<https://wmn.hu/kult/61576-ez-a-konyv-az-ifjusag-megzavarasara-alkalmas-mertekben-tartalmaz-csigakat--interju-daniel-andras-iroval>

- Lendvai E. (2003): Merchandising gyermekárakon, avagy hogyan győzik meg a gyerekeket a rajzfilmfigurák. Szakdolgozat. Budapest: Budapesti Gazdasági Főiskola.
- Mérei F.-V. Binet Á. (2006): *Gyermeklélektan*. Budapest: Medicina Könyvkiadó Zrt.
- Nyitott Akadémia (2019):
- Parrag Z. (2023): *Top 10 gyerekmese, amelyektől a szülők a falra másznak*. (Letöltés: 2024. 02. 20.) <https://www.youtube.com/watch?v=uOl2pSz8soE&t=9s>
- Ranschburg J. (2012): *Eltévedt gyerekek*. Budapest: Saxum Kiadó Kft.
- Robert, F. (2008) *Tanítsuk a gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és erényekről*. Műszaki kiadó, Budapest
- Steigervald K., (2023) *Generációk harca a figyelemért, Hogyan tanuljunk egymástól, egymásért?* Budapest: Partvonal.
- Szalai N. (2002): Csőrre töltve: A rajfilmek agressziója. *Iskolakultúra*, 12(6-7), 159-165.
- Szántó Sz. (2002): *A mai gyerekek. A különböző karakterek megdobogtatják a gyermekek szívét*. OMIKK- Műszaki Gazdasági Információ. Nemzetközi marketing. Budapest: OMIKK.
- Tóth P. (2007): A médiahatás-kutatás problémái: az agresszió és az erőszak rekonceptualizálása. *Médiakutató: Médiaelméleti folyóirat* 8(4), 81-97 (Letöltés: 2024. 02. 13.) https://mediakutato.hu/cikk/2007_04_tel/05_mediahatas_eroszak
- Varga, Z. (2016) *A magyar animációs film: intézmény- és formátörténeti közelítések*, Szeged: Apertúra Könyvek-Pompeji
- Vekerdy, T. (2011) *Érzelmi biztonság Mit kell(ene) tudnunk a gyerekekről és magunkról?* Gyomaendrőd: Gyomai Kner Nyomda Zrt,
- Zólya, A. Cs., (2021): A kuflik és a populáris zsánerek. *Partitúra*, XVI. évfolyam, 69-78.
- Muhammad A., S.- Ali A., U., H.- Noor M.- Basim M. (2023): *Cartoon's Content and their Impact on Children's Psychology*. (Letöltés: 2024. 03.02.) <https://journals.internationalrasd.org/index.php/pjhss/article/view/1750/1156>
- Uzma S.- Saima A.,- Muhammad A.,- Abou S.,- Saba A. A. (2021): *Impacts of Animated Movies on Behavior of Children of Age 3-12 Years: A Study of Multan*. (Letöltés: 2024.03.02.)

<https://vfast.org/journals/index.php/VTESS/article/view/654/718>

- Wikipédia (2022): Szójáték. (Letöltés: 2024. 03.12.)
<https://hu.wikipedia.org/wiki/Szójáték>

8. MELLÉKLETEK

8.1. Ábrák jegyzéke

1. ábra: Mesenézést közvetítő okoseszközök száma (saját szerkesztés).....	29
2. ábra: A gyermekek okoseszköz birtoklásának aránya (saját szerkesztés).....	30
3. ábra: A gyermekek által birtokolt okoseszközeinek fajtái (saját szerkesztés).....	31
4. ábra: Kivel nézik a gyermekek a meséket? (saját szerkesztés).....	33
5. ábra: A gyermekek mesenézésének felügyelete (saját szerkesztés).....	34
6. ábra: Beszélgetés a látott meséről a szülőkkel (saját szerkesztés).....	35
7. ábra: Esti mesenézés aránya (saját szerkesztés).....	36
8. ábra: A kufli mese értékelése (saját szerkesztés).....	37
9. ábra: A gyermekek által választott szereplők (saját szerkesztés).....	38
10. ábra: A gyermekek által választott kevésbé kedvelt szereplők (saját szerkesztés).....	39
11. ábra: A rap dal tetszetőssége (saját szerkesztés).....	40
12. ábra: A hangok alapján kedvelt karakterek (saját szerkesztés).....	41
13. ábra: A meseszereplők tetszetőssége ruházat alapján (saját szerkesztés).....	42
14. ábra: Melyik kufli ruhája nem tetszett? (saját szerkesztés).....	43

8.2. Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A gyermekek által nézett mesék listája (saját szerkesztés).....	31
2. táblázat: Legnépszerűbb mesék a gyermekek körében (saját szerkesztés).....	32
3. táblázat: Gyermekek véleménye a kuflikról (saját szerkesztés).....	37
4. ábra: Miért lennél ez a szereplő? (saját szerkesztés).....	39
5. ábra: Miért nem lennél ez a szereplő? (saját szerkesztés).....	40
6. ábra: Miért tetszett/nem tetszett a rap dal? (saját szerkesztés).....	41

8.3. Interjú Dániel Andrással a Kufli mese megalkotójával

1. Mi ihlette a kufliverzumot?

Tulajdonképpen a kufliszereplők firkálgatásokkal jöttek létre. Rengeteget firkálok unalomból is. Nem tervezett figurák voltak, hanem véletlenszerű alakok. Így lett belőlük se nem kiflik, se nem kukacok, tehát kuflik.

2. Ön szerint a Kufli könyvek vagy az erről készült mesefilmek népszerűbbek? Miért?

Erre sajnos nem tudok választ adni. Fogalmam sincs. Úgy látom, hogy a kufliszereplők a mesekönyvek és a mesefilmek esetén is kedvelt figurák.

3. A mese animált változatát hogyan valósították meg?

A rajzaim segítségével digitális formába 2,5 D-ben próbáltuk összehozni a mozgásokat, helyváltoztatásokat. Nagy munka volt vele.

4. Meddig tart elkészíteni egy epizódot?

Több hét, több hónap. Hiába vannak modern digitális eszközök a mese megszerkesztéséhez, így is sok feladat van velük.

5. Mit lehet tudni a mese főcímdaláról?

Határidőre kellett elkészíteni a főcímdalt. Nagyon sokáig ültünk előtte, mert egyik kitalált ötletünk sem tetszett. Próbáltuk belecsempészni a mesekönyv elején lévő szöveget dalos formában, ami hasonlít rá, de mégsem. Úgyhogy, az utolsó pillanatban készült el.

6. A mesefilmben egy rap szöveg is elhangzik. Hogyan jött ez az ötlet?

Szerettünk volna a gyermekek számára egy olyan különleges dolgot bevinni a mesében, ami feldobja a hangulatot. Tudjuk azt, hogy a gyermekek szeretik a dalokat, a zenét. Azon gondolkodtunk, hogy hogyan tudnánk egyedivé és modernné tenni a zenét, így jött a rap dal ötlete.

7. A mese animált változatában Scherer Péter a szinkronhangja az összes szereplőnek.

Milyen megfontolásból történt így?

Hirdettünk egy meghallgatást, melyen három jelentkező vett részt, köztük Scherer Péter. Őt tartottuk a legalkalmasabbnak a feladatra. Szerettük volna, ha a mesefilm olyan hatást keltene, mintha olvasnák, ezért a szereplők hangjait egy szinkronszínész Péter adta elő. Úgy gondolom jól döntöttünk.

8. Számomra érdekes volt, hogy a mesében nincs konfliktus. Feltélezem ez tudatos volt.

Mi az oka ennek?

Tudatos döntés volt részemről. Éltem az alkotói szabadságommal, mert egyébként nagyon szabadszellemű egyéniség vagyok. Olyan mesét szerettem volna alkotni, amit jól esik írni és én

is élvezem. Nem akartam gonosz, rosszakaratú szereplőket. Olyat akartam alkotni, ami még nincs. Egy különleges, nem szokványos mesét, ami a felnőtteket is megszólítja.

9. A szójátékok és a különféle kitalált „összegyúrt,” nevek hogyan és miért születtek meg?

Azt gondolom, hogy a gyermekek ezeket imádják. Elsősorban azért, mert humorosak, viccesek. Ráadásul fejleszti a kreativitásukat, hiszen a gyermekek fogékonyak arra, hogy új szavakat alkossanak, amit majd persze az iskolába kiölnék belőlük sajnálatos módon.

10. Ön hogyan jellemzi a kuflikat? Milyenek ők?

Nagyon groteszk karakterek.

11. Milyen megfontolásból kevesebb a női karakter a mesében?

Sokan kérdezték már tőlem ezt. Nem volt tudatos a döntésem, nem a nőket akartam elnyomni ezzel. Csupán arról van szó, hogy a groteszk szereplőket furcsaságuk révén nem szerettem volna női karakterekbe bújtatni. Nem lányos, legalább is nekem nem ez jut róla eszembe. Úgy érzem, hogy ideje lenne új női kuflikat alkotnom.

12. Az animált mesében a mellékszereplők részéről történő kiszólások milyen célból készültek?

Igazából ez azért készült, hogy a felnőtteket is megszólítsa. A mozifilmben például több epizód van összefűzve és a két történet közötti átmenetet szerettem volna színessé és folytonossá tenni.

13. A varázsgombáknak mi a szerepe a mesében? Van-e mögötte mélyebb jelentéssel bíró gondolat, esetleg háttérüzenet?

Többen feltették már a kérdést. Sokan kérdezték már tőlem, hogy a mese írásakor használok-e valamilyen tudatmódosítószerrel, ilyenről szó sincs. Szeretem a gombákat, igazából ennyi. Kipattant a fejből, hogy milyen jó lenne a mesében egy színes gomba, így jött a varázsgomba ötlet, de nem pszichedelikus tartalomról van szó. Színesek és szórakoztatóak.

14. Fityirc dadogása a mesében milyen üzenetet hordoz?

Scherrer Péter ötlete volt igazából, hogy Fityirc dadogjon. Ő a legvisszahúzódóbb kufli karakter, ezért választottuk őt. Először túlságosan dadogott, az nem tetszett, szinte zavaró volt. Szerettem volna, ha Fityirc meg is tudna szólalni.

15. Ön szerint miért szeretik a gyerekek a Kulfimeséket?

Azt gondolom elsősorban maguk a kuflik miatt és a humor miatt. A gyermekek nagyon szeretnek nevetni, vicces dolgokat látni. A mese színvilága elkápráztatja őket. A mese sokszor olyan kérdéseket vet fel, ami a fantáziájukban lebeg. Gondolok itt arra, hogy mi lenne akkor, ha megállna az idő.

16. Mit gondol arról, hogy milyen hatással van a gyerekekre a látott mese?

Óriási probléma, ami jelenleg történik világunkban. Magamon is észreveszem, hogy nem folyton a telefonomon nézem buszvárás közben, nézem az e-maileket, instagrammot mindenfélét. Próbálok rá tudatosan figyelni. A gyerekekre gyakorolt hatása abszolút negatív. Elveszi a szabadidejüket, a mozgáslehetőséget a szabadba, nem beszélve arról, hogy befolyásolja idegrendszerüket, beszédfejlődésüket, kreativitásukat és még csomó dolgot fel tudnék sorolni.

8.4. Interjú az óvodapedagógusokkal

Óvodapedagógus (Szilvi)

1. Mi a véleménye a látott meséről?

Szeretem a meséket, legyen az látott vagy hallott mese. Ám a látott mese nem ad annyi lehetőséget, hisz nem a közönség fantáziájára bízva például a szereplők kinézetét, a cselekmény elképzelését, mint a hallott mese. Szükséges, hogy a látott mesét az a korosztály nézze, akinek szól, igényes grafikája legyen, a mesélő, mesélők megfelelő anyanyelvi helyességgel meséljenek.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

A látott meséket a gyerekek befogadják, de általa nem alkotnak újat. Szinte minden családban van televízió, okoseszköz, amelyen töménytelen mennyiségű mese érhető el. A kisgyermeknek nagy a képernyőéhsége, de a sok látott mese csökkenti a gyermek kreativitását, a családon belüli kommunikációt, esetleg olyan értékeket közvetít, amely a családi neveléssel nem egyezik, így konfliktust generál gyermek és szülő között. A rengeteg gyorsan változó, villódzó fény, bizonyos hanghatások, grafika akár ijesztő is lehet a gyermek számára. A mese szocializál, magatartásformát, értéket közvetít. Ezért fontos, hogy a szülő lássa, tudja, milyen mesét néz a gyermek, arról tudjanak beszélgetni, a szülő legyen kész a gyermek kérdéseire válaszolni.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Szerintem nem szükséges. Annyi lehetőség van az óvónő kezében a mese átadására, hogy a mesenézés maradjon otthoni elfoglaltság. Természetesen van olyan helyzet, amikor megengedhető, akár egy nyári óvoda alatt, amikor a gyerekek a mozizás élményét megtapasztalhatják. Illetve lehet gyermekeknek olyan meséket mutatni, amelyek egy-egy témát fednek le, amelyekben megjelennek például a családi kapcsolatok, barátság, játék, kommunikáció. de az óvoda legyen az a hely a gyermek számára, ahol elsősorban egyéb eszközökkel jut meséhez.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Nem tartom szükségesnek, hogy foglalkozás formájában animált mesét dolgozzanak fel a gyerekek. Talán nem is jellemző ez az óvodai nevelésre. A gyermekek szeretik, várják, kérik az olvasott, fejből mondott meséket. Ezzel a fantáziájuk, szókincsük, beszédképességük együtt fejlődik, az animált mese hatására azonban az agy működése megváltozik, és nem tudnak egyes

területek megfelelően fejlődni. Úgy vélem, óvodán kívül túl sok időt töltenek a gyerekek képernyő előtt, ne hozzuk ezt be az óvodai nevelésbe is.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

A gyerekek számára nyilván vicces, humoros a mese. Tanulságmentes, egyszerűen csak nézni kell és élvezni. Mindössze 3 részt láttam ebből a sorozatból és ez a része is olyan volt, mint a másik kettő. Kicsit lassú, fura, a többi mesétől abszolút eltérő.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A szereplők olyanok, mint a hétköznapi emberek. Nem tökéletesek, nem visznek véghez ötpercenként világraszóló tetteket. Belesodródhatnak helyzetekbe, amelyekből jól-rosszul, néha kicsit lassan, kicsit ügyetlenül, de kijönnek. Kedves, szerethető figurák.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

A grafikája ötletes. Az, hogy már a figurák sem kategorizálhatók, kb olyanok, mintha bab alakú kukacok lennének, de mégsem...hogyan kicsik, nagyok, soványak, dagik, számomra azt jelzi, hogy messze nem a tökéletesről szól a mese, hogy szabad girbe-gurbának, másnak, furának lenni. Színes, figyelemfelkeltő, ami a gyerekek tekintetét a képernyőhöz vonzza.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

A rap dalnak sok tanulsága nincs. Ha azt keresném, csalódnék, a szövege, a dallama sem hasonlítható össze egy komolyan megkomponált, szerkesztett gyerekdallal, ennek ellenére tetszik, hisz a meséhez abszolút illik, ráadásul pont olyankor jelenik meg a mesében, amikor már szükség van felrázásra, frissítésre a mesében. Stílusában tökéletesen passzol a meséhez, és úgy gondolom, ez a fontos, így kerek a rajzfilm.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

A varázsgombák kicsit pszichedelikus figurák. Pont olyanok, mint akik egy LSD utazáson vesznek részt. Nem gondolom, hogy a gyermekek számára ez probléma, hisz ők nem gondolhatnak még erre, ezért nem is zavaró. A felnőtteket viszont megoszthatja. Számomra humorosak, de el tudom képzelni, hogy ezt nem tudja mindenki magáénak érezni.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kufli mesét?

Humoros, színes képi világgal, egyszerű történettel rendelkező mese. Könnyed történetek jellemzik, nem gondolkodtat, nem kell tanulságot megfogalmazni, egyszerűen csak belefeledkezni, és jókat nevetni a humoros történeteken.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztásáról?

Fontosnak tartom, hogy mindig kövessék a szülők figyelemmel, milyen mesét néz a gyermek. Legyen az az életkorának megfelelő, fejlettségéhez igazodó. Lehetőleg minél kevesebb időt

töltsön a képernyő előtt, és a megnézett tartalomról mindig tudjon beszélni a szülővel. Szabjon a szülő időkorlátot, amit következetes tartasson is be.

Óvodapedagógus (Tündi)

1. Mi a véleménye a látott mesékről? A személyes véleményem a meséről csupán annyi, hogy bugyuta mese, bugyuta szereplőkkel, szinte semmit mondó történettel. Azonban, ha szakmai szemmel nézem, akkor a 3-4 éves korosztálynak teljesen megfelelő, egyszerű, színes, zenés, kicsit vicces, vidám, igazi gyerekes képzeletvilággal felruházott. letisztult eseményt feldolgozó, rövid mesékből áll. Bár nekem nem tetszik, a hallottak alapján a gyerekek szeretik.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Úgy gondolom, hogy elszórakoztatják a gyermeket, talán némi tudást is meríthetnek belőle, de nem hiszem, hogy a mindennapi gyermeknevelés fontos részévé válhatnának.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Véleményem szerint az óvodában nem szükséges mesét nézni, hiszen a mese hallgatása, sokkal jobban fejleszti a gyermek képzeletét, mint az a mese, amiben a gyermek úgymond készen kap mindent a szeme elé. Természetesen nem bűn, ha az oviban is nézhetnek mesét, hiszen a mai rohanó életben, amely telis-tele van technikával, valamint a családban kialakult szokások miatt szinte kivédhetetlen, hogy egy-egy kedvenc mesét megnézzenek a gyerekek.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

A foglalkozások annyira szabad keretek között történnek, hogy egy-egy mese feldolgozása, főleg, ha az egybevág a pedagógiai célkitűzés megvalósításával, igen is kivitelezhetőnek tűnik a számomra.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Úgy gondolom, hogy maga a kufli szó megalkotása a gyerekek számára kedves, aranyos, bohókás kifejezés, amihez társulnak ezek a kukac szerű lények. Maga a láthatatlan rét című epizód a ködös időjárást hivatott megidézni, és ezt meseszerűvé tenni. Azzal, ahogy a felhők lefeküdtek aludni a földre, és majd a nap felcsiklandozza őket, jelezvén, hogy felszállt a köd és ismét látható a rét. Egyszerű történet, egy kis mai rap zenével fűszerezve.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A szereplők számomra bugyuták, de természetesen tudom, hogy egy felnőtt már nem képes úgy azonosulni egy-egy szereplővel, mint egy kisgyermek, nem olyan rugalmasan gondolkodik, nem szárnyal úgy a fantáziája, nem olyan értékrenddel szemléli a mesét, mint a gyerekek.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

Ami a mese képi világát illeti, az megfelel a 3-4 éves korosztály számára.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

A dal számomra hagy némi kívánni valót, azonban a mai gyerekek, ezeken a ritmusokon nőnek fel, tehát számukra szórakoztató lehet.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

A mese szempontjából nincs jelentősége a gombáknak, nem kapnak nagy hangsúlyt az eseményekben sem. A gyerekeknek ezek csak színes gombák és semmi mást nem kötnek hozzájuk.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

Szerintem a mesék végtelen egyszerűsége teszi azt, hogy a gyerekek szívesen nézik ezeket a kufli meséket.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Nehéz tanácsot adni olyan világban amikor a 3 éves gyerek kedvenc időtöltése a telefon nyomkodása, a letölthető játékok áradatáról nem is beszélve. Továbbá amikor a szülői minta is ezt erősíti a gyerekekben, akkor a pedagógus tanácsa sajnos mit sem ér.

Óvodapedagógus (Tímea)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

Az óvodás korosztály számára ideális időtöltés. Könnyen megérthető történetzálakat mutat be, szerethető karakterekkel, olyan témákkal vegyítve, amelyek a gyerekekhez közel állnak. Színes képi világukkal és zenei aláfestésükkel lenyűgözik a gyerkőcöket.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Egy adott mese mondanivalója leckéket, tanulságot, valamilyen erkölcsi magatartást képes demonstrálni, amelyet később különböző szituációkban hasznosítani képesek a mese történetének párhuzamba vonásával. Egy későbbi játék során egy meseszereplő alteregóját felveszi. A képzeletbeli világok a mese és az utáni lévő játékidő alatti felfedezése, feldolgozása számos készséget fejleszteni képesek: vizualizáció, problémamegoldás, konfliktusrendszerek

megértése, odafigyelés, tudatosság. A mesék érzelmet generálnak egy gyermekben, befolyásolhatja az értékrendjét és a hitrendszerét. Formálja a világról való nézeteket, amely a problémamegoldó képességre a későbbiek folyamán hatással lehet.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Nem szükséges egyáltalán, hiszen az óvodai foglalkozások során nem követelmény egy látott mese feldolgozása. Iskolai tanulmányaim során sem lett megemlítve egyszer sem.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Nem szükséges, mert egy rajzfilm elég információt nyújt ahhoz, hogy a gyermek feldolgozza azt. A saját képzeletvilágában össze áll a kép, ezt a képet nem kell befolyásolni.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Elvont, újszerű, a mai kor kívánalmainak megfelelő (gondolok itt a rap részre), szokatlannak élttem meg.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A szereplőket a meseírók oktondinak és humorosnak ábrázolják.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

A rajzok kidolgozatlanok voltak. Olcsó költségvetésből készült egyszerűbb ábrázolásmóddal.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Bugyuta, szándékosan fárasztó dalszöveggel.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

Színesek voltak, ők voltak a legszebben ábrázolva.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

Humorosak, könnyen megérthetők, rövidke, szórakoztatóak, új jelenségek megismerése, zenei aláfestés, kellemes hangzású narráció, vidám, szerephez passzoló, karakterben maradni képes narrátor.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

A különböző médiafelületeken nem mindegy, hogy mit és mennyi ideig néz a gyerek. Amint egy számára nem megfelelő tartalmat meglekint, annak pszichés következményei lehetnek. A szülő feladata, hogy eldöntse, hogy egy nap mennyi ideig használhatja gyermeke az IKT eszközöket a függőség kialakulásának megelőzése érdekében. A szülő folyamatosan ellenőrizze keresési előzményeit! A gyerekzár használata ajánlott. A teljes YouTube-hoz ne férjen hozzá a gyerek, hanem használjon YouTube Kids-et. Közösségi média oldalakra ne

tudjon regisztrálni a gyermek. Ne rendelkezzen saját okostelefonnal, gondviselője telefonját használja.

Óvodapedagógus (Annamária)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

Nem támogatja a belső kép kialakítását.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Negatív hatás: Függhetővé teheti őket, nem fejlődik képzelő ereje, kreativitása. Pozitív hatás: jó tulajdonságok, értékrendek vizuálisan is megjelenítődnék a gyermek számára.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Vannak oktató jellegű, tanulságos mesék. Azt gondolom azok jó hatással vannak a gyermekekre, de mindenképpen figyelni kell az időkorlátra. Szükségesnek semmiképpen nem tartom.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Nekem az animált mesék nem tetszenek, így nem alkalmaznám az óvodában.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódáról?

Borzasztó. Nem tetszett. Gyors, folyamatos ingerek, ronda szereplők, badarságokkal teli mondanivaló.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A külső tulajdonságuk, azaz kinézetük katasztrófális számomra. Semmi bájoság nincs a szereplőkben.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

Negatív, nem nyerte el tetszésem.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Nem tetszik. Értelmetlen. Nem is értem miért kell egy mesébe rap dalt tenni. Számomra összeférhetetlen.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

Érdekes volt a hangjuk, kissé tájszólásos.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

Nem tudom megmondani, elképzelni sem tudom, de sajnálom azokat a kisgyerekeket, akik szeretik és nézik ezt a mesét.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Képernyő előtti időkorlátra figyeljenek, cenzúrázzák a meséket bemutatás előtt. Válasszanak kedves, megnyugtató karakterekkel teli meséket.

Óvodapedagógus (Ildikó)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

Nem nézek TV-t, igazán itthon, a 6 és a 2 éves kislányom mellett nincs is TV készülékünk. Óvodásaimtól hallott mese címek alapján néha rákeresek egy-egy animációra, és szomorúan tapasztalom, hogy egyre kevésbé való gyerekeknek, amit nekik szán a média. A képek hihetetlen sebességgel ugrálnak, a fények, hangok pörögnek, minden esemény gyors, szinte szédítő. A figurák sokszor torzok, hiányzik belőlük az a kedves, gyermeki lélekhez igazodó vonás, báj, melyet részemről elvárnék egy óvodásnak szóló animációtól. A tanulság, a történetek lényege sokszor másodlagos. Az általam ismert „mai mesék” úgy érzem sok esetben nem megfelelőek a gyermekek számára.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Az utóbbi években, tapasztalatom szerint nagyon sokat változtak az óvodás korú gyermekek. Ez, a –sajnos leginkább negatív –változás pedig úgy érzem nagyban a médiának köszönhető. Sok szülő választja azt a kényelmes megoldást, hogy gyermeke kezébe ad valamilyen eszközt (telefon, tablet) vagy leülteti a TV, X-box, PS elé. A média által nyújtott végtelen lehetőségek azonban rossz irányba terelik a kisgyermeket. A látott mese, videó soha nem érheti el azt, amit az élőszóban elmondott mese nyújt. Nincs személyes kapcsolat, nem kell használni a fantáziát, képzeletet. A látott képek sora gyorsan váltakozik, természetesen leköti a gyermeket, de nem fejleszti. Úgy vélem a sok figyelem-, és magatartászavar nagyrészt innen gyökerezik. Rengeteg az olyan kisgyermek, aki egyszerűen képtelen élőszóban mesét hallgatni, mert nem tudja elképzelni, amit hall. Ez számomra elszomorító, és egyben ijesztő is.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Úgy vélem, nem szükséges. A gyerekek többsége épp elég mesét néz otthon, legalább az óvodában hallgassanak élőszóban elmondott meséket.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Foglalkozás keretein belül, ha van jól beépíthető, az aktuális témához illeszkedő mese, természetesen fel lehet használni. Viszont nem gondolom, hogy gyakran kellene ehhez az eszközhöz nyúlnia az óvodapedagógusoknak. Gyönyörűbbnél gyönyörűbb mesék íródtak, és íródnak szép magyar anyanyelvünkön, úgy vélem, inkább ezeket dolgozzuk fel továbbra is.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Teljesen őszintén, az első szó, ami nekem beugrott, az a „borzalmas” volt. Ez volt az első alkalom (és az utolsó is), hogy megnéztem egy részt ebből a ...meséből. Értem a mondani valót, hogy miként járja körül egy addig ismeretlen jelenséggel, a köddel való megismerkedést. Számomra mégis kissé visszataszító volt ez az egész kufli világ. Próbáltam magam egy kisgyermek helyébe gondolni, és úgy érzem, voltak ijesztő momentumok, például amikor bikának nézték a „fogasos kufli”. Valahogy nem sikerült azonosulnom ezzel a világgal (34 évesen).

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

Sajnos minden igyekezetem ellenére nem találom őket szimpatikusnak, pedig igyekeztem elfogulatlan lenni. Sőt, engem kifejezetten frusztráltak, ezek a kis meztelencsigára emlékeztető valamicskék.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

Szerintem kissé elnagyolt, a figurák gondolom direkt olyanok, amilyenek, úgy értem kicsit csúnyácskák. A képek már a főcímdal alatt is nagyon gyorsak, és az a csiga ami közben elsuhan abszolút nem aranyos. Nem találom kedvesnek és bájosnak sem, mondjuk nem is mutatnék ilyen mesét a gyerkőcöknek.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

A rímek rendben vannak, szépen összecsengenek a sorok. Nagyjából ezzel ki is fulladt a dolog. A felhők helyében és is inkább felszálltam volna... Egyébként annyira megörültem, amikor arról kezdtek diskurálni, hogy dallal eloszlatják a ködöt, és naivan vártam, hogy eléneklik, a Süss fel nap... kezdetű dalocskát, nos, a rapper kufli előadására nem számítottam. Nem akarok ennyire negatív lenni, de nekem nem tetszett ez a performansz. Vagy talán egy olyan mélyebb mondanivalót sugall, hogy „nem kell igazán ügyesnek és tehetségesnek lenned, hogy elérd a célodat...”, mert végül a dalocska eredményesnek bizonyult... De ebbe mélyebben nem mennék bele.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

Az első benyomásom az volt, hogy az alkotók némi tudatmódosító szerecske befolyása alatt álltak. Újabb szereplők, akiket nem igazán tudok hova tenni. A beszédstílusuk, mondjuk, talán poénosnak van szánva, de nem hiszem, hogy egy kisebb gyermek érti ezt a poént. Viszont nagyon jól le fogja tudni utánozni. Legalább kártyáznak, és nem telefont nyomkodnak a csodaszép réten, ez is valami.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflicheséket?

Őszintén szólva, nem tudom. Talán mert nem nagyon kell hozzá használni a buksit. Viccesek lehetnek a gyermekek számára a kissé esetlen figurák. Nekem nem igazán nyerték el a tetszésemet. Sőt, az a pár perc, amíg néztem, olyan hosszúnak tűnt, hogy azt hittem a kufli univerzum beszippantott. Nem találok benne semmi csábítót, ami arra sarkallna, hogy megnézzek akár csak egy részt is, vagy megmutassam a gyermekeimnek. Lehet, hogy én vagyok túl kritikus, de a kuflikat nem engedném az óvodásaim közé. Lehet, hogy egyetlen rész alapján nem jól ítélem meg a kufli meséket, és elfogadónak kellene lenni irányukba, de valahogy mégse tudom befogadni.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Minél kevesebb TV, tablet, telefon, és több együtt töltött idő. Tudom, mondhatják erre, hogy közhely, és oldja meg, aki jobban meg tudja... Kisgyermekes anyaként pontosan tudom, mennyire kell az a kis idő, amíg a gyerkőc „elvan”. De valahogy meg kell tanítani őket arra, hogy egyedül is fel kell találniuk magukat, „kütyük” nélkül is. A szülőknek pedig meg kell oldaniuk, hogy ne csak a média eszközeivel tudják lekötni a gyermekek figyelmét. Ez nehéz feladat szülőknek, és gyermeknek egyaránt. Viszont ha ez a tendencia marad, mi lesz a mostani gyermekek gyermekeivel? Kihal az élőszóban elmondott mese varázsa? Erre, és ennek hatásaira még gondolni is borzasztó...

Óvodapedagógus (Zita)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

Véleményem szerint a mai modern kor elengedhetetlen része, hogy a gyermekek találkozzanak látott mesével. A szülők dolgoznak, mellette végzik a házi/ház körüli munkát, melybe nem minden esetben vonhatók be a gyermekek, előfordulhat hogy ehhez az eszközhöz kell nyúlni. Ebben az esetben a legfontosabb a határszabás és a látott mese minősége. Igyekezzünk lassú, egyszerű, rövid történetet választani. Kerüljük a hangos, gyors

mozgású, túl színes, villódzó fényhatásokkal és gyorsan váltó képkockákat kerülni.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

A túlzott mesenézés túlpörgést, ingerültséget okozhat. Az éjszakai alvás nyugtalanná válhat a nehezen feldolgozható eseményektől.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Véleményem szerint egyáltalán nem szükséges! A pedagógusoknak kellő eszköztárral kell rendelkezniük ahhoz, hogy a gyermekek figyelmét lekössék. Az óvodáskorú gyermeknek éppen elég annyi látott mese, amit otthon engednek, úgy gondolom, fontos, hogy az óvoda látott mese nélküli közeg legyen.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Nem tartom szükségesnek a nézését sem, így a feldolgozását sem.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Maga a történet aranyos, nyugodt, agresszió és izgalommentes, de nem látom szükségét a látott formában történő megismerésnek, hisz írott formában nagyszerű élményt nyújt.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

Egyszerű kialakításuk könnyíti a mese megértését.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

A rap jelenetet leszámítva egyszerű, kellemes színek alkotják, nem zavaró, nem gyorsan ugrálnak a képkockák, nyugodt hangulatot kelt.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Számomra meglepő volt, nem illett az addig látott nyugalmas mesébe.

Hirtelen a színek villódzó váltakozása megzavarja a mese nyugodt békés hangulatát.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

Vicces figurák, humoros beszédstílussal.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

Vicces, aranyos figurák alkotják, nincs benne veszekedés, kiabálás, düh.

Csupa kedvesség és báj.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Legfontosabbak tartom az együtt töltött időt. Én a játék mellett a mese olvasást tartanám a legfontosabbnak, de határszabással, kellően kontrollálva a mai „okos” világban szinte elengedhetetlen, hogy gyermekeink tv-t, telefont nézzenek. Hatalmas a szülők felelőssége, hogy mennyire uralja a család életét a telefonhasználat. A szülőknek azt javasolnám, hogy maguk is a lehető legkevesebb időt töltsék az online világban, annál többet a gyermekeikkel.

Óvodapedagógus (Szabina)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

A jó mese könnyed, gördülékeny, izgalmas és tanulságos, szórakoztató, tanít és nevel. A mai mesékben nem mindig figyelhető ez meg. Kevesebb az a tartalom, ami értéket adna át a gyermekeknek.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

A mesének varázsereje van, csillogó tekinteteket varázsol. Erősíti a gyermek felnőtt kapcsolatát a hallgatott mese által, viszont a látott mese esetében ez nem történik meg. A gyermekeknek nincs idejük értelmezni a látottakat. A gyerekek a mesehősök, meseszereplők jellemével azonosulnak, ezért fontos, hogy milyen mesét néznek.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Nem sűrűn, de szükségesnek tartom egy időnként beiktatni egy közös mesenézést.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásánál a gyermekek igényét, érdeklődését és életkori sajátosságait mindenképpen figyelembe kell venni.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Titok övezi a mesét, színesek karakterek. Számomra szórakoztató és humoros volt a történet. Számomra nagyon érdekes volt maga a kufli kifejezés, ami se nem kifli se nem kukac. A hét kufli neve sem szokványos. Véleményem szerint a kuflik élete nem mindennapi, bonyodalmas és kalandos. Úgy vélem, hogy a kuflik a szoros barátságukkal meg tudnak oldani minden helyzetet.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A szereplők megnyilvánulásai, karakterük jellege olyan tulajdonságokat ölel át, amivel a való életben is találkozunk, amivel a gyerekek is tudnak azonosulni.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

A mese képi világa színes, figyelemfelkeltő és kifejező. A mai gyermekek számára fontos, hogy színekben, hangokban gazdag és gyors képi világgal rendelkezzen egy mese.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Az óvodában a szokványos daloktól eltérő ritmusos pergő, a szöveg jól rímel.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

Nagyon kedvesek, jópofák, érdekes a hangszínük.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

A mai gyermekek figyelmének elnyeréséhez folyamatos mozgás, lendület kell, amelyben a gyermek is bekapcsolódhat, akár a valóságban, akár a képzelet szárnyán. A szereplők összetartanak, érdekes, jó barátok.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Mindenképpen szelektálni kell, nem szabad teljes kizárni a gyermekek életéből. Figyelembe kell venni a gyermekek életkorát, érdeklődését. A szülőknek feltétlen oda kell figyelni, a médiatartalmára, a mese minőségére, valamint az időbeosztásra.

Óvodapedagógus (Lenke)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

Azt gondolom a mai modern világban szükség van rá, nem szabad elhatárolódni tőle.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Úgy gondolom, hogy a látott mesék hatására a gyermekek figyelme nehezen leköthető.

A hallott mese nem kelti fel az érdeklődésüket annyira, mint a képernyőn láttottak.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Azt gondolom, hogy elsősorban az olvasott/hallott mesét helyezzük előtérbe az óvodai nevelés során, de nem kell elzárkózni ettől sem. Alkalmom adtán azt gondolom, hogy bele lehet iktatni egy-két mesét napközben.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Ez egy újfajta megközelítés a meséket illetően. Azt gondolom, hogy túlnyomó részt a gyermekek leginkább mesét néznek otthon, ezért is lenne fontos, hogy az óvodában ezeket feldolgozzuk.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Számomra furcsa és szokatlan volt a többi meséhez képest. Szórakoztató volt számomra, egy újfajta szemléletmód a látott meséket illetően.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

A meseszereplők érdekesek, furcsa alakúak voltak. Szórakoztatóak és viccesek voltak számomra. Mindegyik szereplő más és más karaktert testesít meg ezért is volt vonzó a történet. Lekötötte a figyelmem. Úgy éreztem, hogy összetartanak a szereplők.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

Nagyon színes és jól kidolgozott. Gyorsan mozgó képek felkeltik a gyermekek figyelmét is, de a felnőtt sem unatkozik rajta.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Első hallásra nagyon furcsa volt, kissé idegesítő. Bár biztos vagyok benne, hogy a gyermekeknek tetszene. A mai modern világunkhoz éppen beleillik.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

A varázsgombák hangja, megjelenése szórakoztató volt. Nem megszokott egy gyermekeknek szánt mesében egy ilyen jelenet, de ez egyáltalán nem probléma úgy vélem.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kuflimeséket?

A gyorsan mozgó színes képi világ, a szereplők humoros megnyilvánulásai, kinézete vonzza a gyermekeket. A rap dal, Fityirc figura dadogása nem megszokott a mesékben, újszerű és ezekre a gyermekek fogékonyak. Barátságos meseszereplők, akik még viccesek is. Ez kell a gyermekeknek.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Semmiképpen nem javaslom, hogy tiltsuk el a mesenézéstől. Viszont ügyelni kell a szülőknek arra, hogy milyen témájú és minőségű mesét nézhet a gyermek. Emellett fontos, hogy a gyermekkel együtt nézze a mesét, és beszabályozza a médiafogyasztás időtartamát.

Óvodapedagógus (Margit)

1. Mi a véleménye a látott mesékről?

A mai digitalizált világban nehéz elrejteni a gyermekek elől, de nem is szükséges. A mostani mesék közül érdemes válogatni, mert akadnak köztük olyanok, amik érdemben nem értékelhetőek. A gyermekek nemcsak a mese hallgatás során azonosulnak a meseszereplőkkel, hanem a mesefilmben látott hősökkel is.

2. Ön szerint milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre a látott mesék?

Leginkább negatív hatásról beszélhetünk. A gyermekek zsongnak, nem tudnak megülni egy percig, Az olvasott mese már sokkal nehezebben köti le a figyelmüket. Számomra döbbenet és hihetetlen, hogy a szülők tudatosan erőltetik a gyermekekre a különféle digitális eszközöket.

3. Mi a nézete arról, hogy az óvodában szükséges-e a gyermekeknek mesét nézni?

Elsősorban meseét hallgassanak a gyermekek, de nem távolodom el attól, hogy néha-néha belecsempésszünk a mindennapokba egy mesét.

4. Mit gondol az animált mesék foglalkozás formájában való feldolgozásáról az óvodában?

Nem szokványos dolog, de szerintem nem rossz ötlet. Lehet, hogy nekünk pedagógusoknak a lehetőséget kéne látnunk ezekben a mesékben, nem pedig az ellenséget. Ez rajtunk áll.

5. Mi a véleménye „A láthatatlan rét” kufli epizódról?

Szokatlan, de elnyerte a tetszésem. Ötletes mese, kicsit más, mint a megszokott. Ez egyáltalán nem probléma. Legyünk fogékonyak az újra. Én látom benne az értékeket.

6. Ön milyennek látja a szereplőket?

Vidám, optimista szereplők, akik ráadásul viccesek és szórakoztatóak. Látszik, hogy egységben az erő. Kedvelhető meseszereplők. Az alakjuk is eltér a többi megszokott mesében lévő szereplőktől.

7. Mit gondol a mese képi világáról?

Színes és jól látható, nem zsúfolt. Engem színvilága ragadott meg. Felnőttként is tetszik.

8. Mi a véleménye a Fityirc kufli figura által előadott rap dalról?

Soha nem hallottam még mesében rap dalt. Szokatlan, de a mai világ kívánalmainak megfelel. Semmi gond nincs ezzel. Igazából egy rímelő szöveget próbált humorosan előadni a figura.

9. Mi a benyomása a mesében megjelenő kártyázó varázsgombákról?

A tájszólásuk ragadott meg leginkább. Nevetséges alakok, kellene a mesében. Feldobja a történetet.

10. Ön szerint miért szerethetik a gyerekek a kufli meséket?

A kedves és humoros karakterek miatt és a cselekmény ötletes megvalósításáért. Más szemszögből láthatják a meséket.

11. Milyen tanácsot adna a szülőknek a gyermekek helyes és egészséges médiafogyasztását illetően?

Mérsékelni kell a képernyő előtt töltött időt, valamint annak minőségi tartalmát. Jó lenne, ha a szülő abban a 20 percben míg a mese tart együtt nézné gyermekével. Fontos, mivel a gyermek kérdéseket tehet fel, ami számára nem értelmezhető. Az együtt nézés során a gyermek válaszokat kap a kérdéseire. Több szabadidős program beiktatása.

8.5. Interjú kérdései a Mésztegyői Óvoda gyermekeivel

1. Milyen okos eszközön nézed a meséket?
2. Van saját okos eszközöd?
3. (Ha igen), milyen okoseszközöd van?
4. Milyen meséket szoktál nézni? Többet is mondhatsz!
5. Melyik a kedvenc meséd?
6. Kivel szoktál mesét nézni?
7. Egyedül is szoktál mesét nézni?
8. Szoktatok otthon beszélgetni a mese filmekről?
9. Lefekvés előtt olvasnak neked esti mesét?

8.6. A szakdolgozat tartalmi kivonat

Tartalmi kivonat

A mese hatása az óvodáskorú gyermekekre: *A meseszereplők jelentősége, különös tekintettel Dániel András kufliverzumára*

Péter Natália

Óvodapedagógia BA, levelező

Neveléstudományi Intézet, Gyermeknevelési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Domokos Áron

Szakdolgozatom témája a mese hatása, azon belül a meseszereplők jelentősége, különös tekintettel Dániel András által alkotott kufli mesére vonatkozóan. A szakirodalmi áttekintésben írok a mese fontosságáról és hatásáról, valamint az animációs-és rajzfilmek jelentőségéről. Fontosnak tartottam említést tenni a gyermekek és a digitalizált világ kapcsolatáról. A modern technológia megjelenésével létrejött mesefilmek globális problémává váltak. Központi kérdése az, hogy hogyan hat mindez a gyermekekre. Ezen belül bővebb említést teszek a képernyőn látott mesék értelmezéséről és arról, hogy milyen javaslatokat tesz a szakirodalom a megfelelő médiahasználatot illetően. Írok a mesehősök fontosságáról és az általuk közvetített jellemvonásokról, vagyis arról, hogy mit tanulhatunk tőlük, jelen esetben a gyermekek. Az animációs-és rajzfilm kategóriába sorolható kuflimeséket választottam alapul a szakdolgozatomban, ugyanis a mese eltér a hagyományos elemektől. A meseszereplők nem szokványos karakterek, ezért is keltette fel az érdeklődésem a történet. Kutatási módszernek az interjút választottam. Interjút készítettem az óvodapedagógusokkal, a Mésztegyői Óvoda 5-6 korosztályos gyermekeivel és a Dániel Andrással az íróval. A kutatási kérdéseimre adott válaszok alapján a Mésztegyői Óvoda 5-6 éves gyermekeinek többsége rendelkezik saját okoseszközzel, melyek közül a telefon a legnépszerűbb. Sok esetben a szülők lecserélt telefonjait használják. A kutatásban részt vett gyermekek nagyrésze felügyelet nélkül nézi a meséket, ami arra ad okot, hogy a számukra még értelmezhetetlen jelenetekre, történésekre nem kapnak magyarázatot. Felmértem, hogy a megkérdezett gyermekek körében melyik a legkedveltebb kuflikarakter a meséből. Levetítettem az óvodai tornaszobában „A láthatatlan rét” epizódot, majd ezt követően feltettem a kérdéseim egy külön helyiségben. A válaszok

alapján Pofánka a kufilány a legkedveltebb karakter, mert aranyos, pici és vicces. Az eredmény több kérdés végeredménye. Az óvodapedagógusokkal készült strukturált interjú válaszai alapján a látott meséről való vélemény hasonló gondolatokat ébresztett a válaszadóknál. A mai modern animációs-és rajzfilmek nem a korosztálynak megfelelő tartalmat sugároznak a gyermekek felé. A villódzó képernyő, a színes képi világ és a hangok áradata elárasztja a gyermekeket, ezáltal fenntartja érdeklődésüket, figyelmüket. A tanulság a mese végén másodlagos szerepet tölt be, ami teljesen felülírja a hagyományos mesék formaiságát. Az óvodapedagógusok véleménye megosztó a kufilimeséket illetően. A válaszadók egy részének újszerű, de szórakoztató volt a mese. Különösen tetszett számukra a színes képi világ és a karakterek humoros megnyilvánulásai, megszólalásai. A konfliktus nélküli mese szokatlan számukra, de nyitottak az újra. A kufilimese az óvodapedagógusok kritikusabb véleményét formáló köre úgy véli, hogy a mese nem felel meg az ő nézetüknek és értékrendjüknek a mesét illetően. Dániel Andrással folytatott interjúm során elmondta, hogy a kufilimese tudatosan eltér a hagyományos meséktől. A békés meseszereplők groteszk és humoros megjelenése, a mellékszereplők vicces kiszólásai, a szavakkal való játék, valamint a konfliktus nélküliség mind az írói szabadság eredménye. Néha az egyszerű is lehet nagyszerű.

8.7. Nyilatkozatok

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

A szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Péter Natália
A Hallgató Neptun kódja: Q3RUMC
A dolgozat címe: A mese hatása az óvodáskorú gyermekekre: A meseszereplők jelentősége, különös tekintettel Dániel András kufliverzumára
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Neveléstudományi Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári-repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári-repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 07 hó 26 nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Péter Natália (hallgató Neptun azonosítója: Q3RUMC) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: 2024.04.26.

belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

A Mesztegnyői Óvoda igazgatójaként hozzájárulok, hogy az intézményben kutatást végezzen Péter Natália a Magyar Agrár- És Élettudományi Egyetem óvodapedagógia szakos hallgatója azokkal a gyermekekkel, akiknek a szülei hozzájárultak a kutatáshoz.

Kelt: Mesztegnyő, 2024. március 10.

Kotnyek Hajnalka

Kotnyek Hajnalka

Igazgató

Szülői beleegyező nyilatkozat

Tisztelt Szülő/Gondviselő!

Péter Natália, a Magyar Agrár- És Élettudományi Egyetem óvodapedagógia szakos hallgatója vagyok. Szakdolgozatom kutatásában az animált mese hatásait vizsgálom, valamint azt, hogy milyen hatással vannak az óvodáskorú gyermekekre. Ehhez kérném az engedélyét, hogy gyermekével/gyermekével egy mini interjút készítsek, természetesen névtelenül.

Kérem szíves hozzájárulását, hogy gyermeke részt vehessen a mini interjúban.

Nyomtatott aláírás	Aláírás
KIRÁLY VIVIEN	Király Vivien
PACSER-KOLLÁR Tímea	Pacser-Kollár Tímea
HORVÁTH LÁSZLÓVÉ	Horváth László
TAPSONYI SÁNDORNÉ	Tapsanyi Sándor
SÜTE SZILVIA	Süte Rita
TÓTH NOEMI	Tóth Noémi
PAUCSONI K. RUDOLFA	Paucsoni K. Rudolfa
SŐKE ANNABELLA	Sőke Annabéla
ORSÓS REKA	Orsós Reka
HOWARTH IRENA	Howarth Irena
ORSÓS ISTVÁNNÉ	Orsós István
ORSÓS SZILVIA	Orsós Szilvia
ORSÓS REKA	Orsós Reka
TÓTH DÁVID	Tóth Dávid
JAKAB EDINA	Jakab Edina
SOMOGYINÉ SZIGETI ENIKŐ	Szigeti Enikő
BENCEKÉ BALOGH NABATINA	Balogh Nabatína
KUTYKA KRISZTINA	Kutyka Krisztina
CSEMADIA-BÉLI MELINDA	Csemadia-Béli Melinda
KALOLYI BRIGITTA	Kalolyi Brigitta
KISS IRISZ	Kiss Irisz
BEDŐNÉ BÖGÖDÉI ANITA	Bödöni Bogódei Anita
HOLLÓ KRISTINA	Holló Krisztina

SZÉP ANDRÁSNE	Szep Andrasné
GUYMÁS HÓNKA	Gygyás Honka
DOMSÁNYÉ UDD KLAUDIA	Domsány